

Kommunalekonomisk utjämning och utjämning av LSS-kostnader

Utgjänningsåret 2007

OE0115

Innehåll

0	Allmänna uppgifter	3
0.1	Ämnesområde	3
0.2	Statistikområde	3
0.3	SOS-klassificering	3
0.4	Statistikansvarig	3
0.5	Statistikproducent	3
0.6	Uppgiftsskyldighet	4
0.7	Sekretess och regler för behandling av personuppgifter	4
0.8	Gallringsföreskrifter	4
0.9	EU-reglering	4
0.10	Syfte och historik	4
0.11	Statistikanvändning	5
0.12	Uppläggnings- och genomförande	6
0.13	Internationell rapportering	6
0.14	Planerade förändringar i kommande undersökningar	6
1	Översikt	7
1.1	Observationsstorheter	7
1.2	Statistiska målstorheter	7
1.3	Utfloeden: statistik och mikrodata	8
1.4	Dokumentation och metadata	9
2	Uppgiftsinsamling	10
2.1	Ram och ramförfarande	10
2.2	Urvalsförfarande	10
2.3	Mätinstrument	10
2.4	Insamlingsförfarande	10
2.5	Databeredning	12
3	Statistisk bearbetning och redovisning	13
3.1	Skattningar: antaganden och beräkningsformler	13
3.2	Redovisningsförfaranden	13
4	Slutliga observationsregister	14
4.1	Produktionsversioner	14
4.2	Arkiveringsversioner	14
4.3	Erfarenheter från senaste undersökningsomgången	14
	Bilagor	15
	Bilaga 1 Inkomstutjämning, landsting och kommuner	15
	Bilaga 2. Kostnadsutjämning, landsting, beskrivning och räkneexempel	19
	Bilaga 3. Kostnadsutjämning, kommuner, beskrivning och räkneexempel	28
	Bilaga 4. Struktur- och införandebidrag, landsting och kommuner	50
	Bilaga 5. Regleringsbidrag/-avgift, landsting och kommuner	53
	Bilaga 6. Utjämning av LSS-kostnader mellan kommuner, beskrivning och räkneexempel	54

0 Allmänna uppgifter

0.1 Ämnesområde

Ämnesområde: Offentlig ekonomi

0.2 Statistikområde

Statistikområde: Finansier för den kommunala sektorn

0.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS): Nej

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100).

0.4 Statistikansvarig

<i>Myndighet/organisation:</i>	Statistiska centralbyrån
<i>Postadress:</i>	701 89 ÖREBRO
<i>Besöksadress:</i>	Klostergatan 23
<i>Kontaktpersoner:</i>	Nina Grönborg 019-17 68 41, Ingela Johansson 019-17 61 69.
<i>E-post:</i>	offentlig.ekonomi@scb.se

0.5

Statistikproducent

<i>Myndighet/organisation:</i>	Statistiska centralbyrån
<i>Postadress:</i>	701 89 ÖREBRO
<i>Besöksadress:</i>	Klostergatan 23
<i>Kontaktperson:</i>	Nina Grönborg 019-17 68 41, Ingela Johansson 019-17 61 69.
<i>E-post:</i>	offentlig.ekonomi@scb.se

0.6 Uppgiftsskyldighet

–

0.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

0.8 Gallringsföreskrifter

–

0.9 EU-reglering

EU-reglering saknas.

0.10 Syfte och historik

Kommunalekonomisk utjämning och dess närmaste föregångare

Statsbidrags- och utjämningssystem för den kommunala sektorn enligt nuvarande tappning infördes 1996. Även om systemen därefter genomgått större och mindre förändringar har syftet med utjämningen dock varit oförändrat, nämligen att åstadkomma likvärdiga ekonomiska förutsättningar för alla kommuner respektive alla landsting.

Det statsbidrags- och utjämningssystem som infördes 1996 hade tre huvudbeståndsdelar, nämligen en inkomstutjämning, en kostnadsutjämning och ett generellt statsbidrag fördelade på ett delsystem för landsting och ett för kommuner.

Även i det system för kommunalekonomisk utjämning som infördes år 2005 finns det ett delsystem för kommuner och ett för landsting. Översynen som föregick införandet resulterade dock i en ny inkomstutjämning, en reviderad kostnadsutjämning samt nya inslag i form av strukturbidrag, införandebidrag och regleringspost. – Införandebidragen betalas dock ut längst till och med

utjämningsåret 2010.

Den från 2005 nya inkomstutjämningsen motsvarar inkomstutjämningsen och generellt statsbidrag i tidigare system. Det innebär i huvudsak att staten till större delen finansierar utjämningsen. Kommuner och landsting garanteras genom ett inkomstutjämningsbidrag 115 procent respektive 110 procent av uppräknad medelskattkraft. Kommuner och landsting som har en skattkraft över respektive nivå betalar en inkomstutjämningsavgift till staten.

Kostnadsutjämningsen syftar till att utjämna för strukturella behovs- och kostnadsskillnader. Kostnadsutjämningsen för kommuner består av delmodeller som t.ex. för förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg, förskoleklass och grundskola, gymnasieskola, äldreomsorg. I kostnadsutjämningsen för landsting görs beräkningar i första hand avseende hälso- och sjukvård.

Nettot av inkomstutjämningsen, kostnadsutjämningsen, strukturbidrag och införandebidrag jämförs med statens anslag avseende kommunalekonomisk utjämningsen för kommuner respektive landsting. Om nettot överstiger anslaget för kommunerna eller anslaget för landstingen ska en regleringsavgift erläggas av kommunerna/landstingen. Om nettot för en delsektor uppgår till ett belopp som är mindre än anslaget för delsektorn utgår i stället ett regleringsbidrag från staten.

Utjämningsen av LSS-kostnader mellan kommuner

Riksdagen beslutade i november 2003 om införande av ett nationellt system för utjämningsen av LSS-kostnader mellan kommuner. Det nya utjämningsystemet kom att gälla fr.o.m. utjämningsåret 2004.

Vid ingången av år 1994 trädde lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och lagen (1993:389) om assistansersättning (LASS) i kraft. Det från år 2004 införda utjämningsystemet är ett nationellt och samtidigt inomkommunalt system för utjämningsen av kostnader för verksamheter enligt dessa båda lagar. Systemet är skilt från det ordinarie kostnadsutjämningsystemet för kommuner.

0.11 Statistikanvändning

Utfallet av SCB:s beräkningar används som underlag för *Skatteverkets* beslut om de bidrag och avgifter som kommunsektorn ska få från respektive betala till systemen för kommunalekonomisk utjämningsen respektive utjämningsen av LSS-kostnader mellan kommuner.

0.12 Uppläggning och genomförande

Beräkningar för ett visst utjämningsår görs minst två gånger under året före utjämningsåret, nämligen en gång i september ("preliminärt utfall") och en gång i december ("utfall"). Septemberberäkningen görs för att kommuner och landsting ska få ett underlag för sitt budgetarbete för det kommande året. Resultatet av decemberberäkningen utgör underlag för Skatteverkets preliminära beslut om bidrag och avgifter. Om en kommun eller ett landsting påtalar "brister och oriktiga uppgifter i underlaget för beslutet" kan beräkningarna utföras en tredje gång för samma utjämningsår ("reviderat utfall").

Regelverket för den kommunalekonomiska utjämningen finns i en lag om kommunalekonomisk utjämning (SFS 2004:773). Mer detaljerade föreskrifter redovisas i en särskild förordning (SFS 2004:881).

Regelverket för LSS-utjämningen finns dels i en lag om utjämningsbidrag (SFS 2003:886), dels i en lag om utjämningsavgift (SFS 2003:887). Mer detaljerade föreskrifter redovisas i en särskild förordning (SFS 2004:9).

0.13 Internationell rapportering

Någon internationell rapportering förekommer inte.

0.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Förändringar i utjämningsystemen görs efter beslut av riksdagen (genom lagändring) eller regeringen (genom förordningsändring).

I nuläget finns inga kända förändringar i utjämningsystemen.

1 Översikt

1.1 Observationsstorheter

I beräkningarna för landsting är det landsting, och i förekommande fall regioner, som är observationsstorhet. I kommunberäkningarna avseende dels kommunalekonomisk utjämning, dels utjämning av LSS-kostnader mellan kommuner är det kommun som är observationsstorhet. För närmare beskrivning av ingående variabler, se kapitel 4.

1.2 Statistiska målstorheter

Objektgrupp		Variabel	Mått
Population	Indelning i redovisningsgrupper		
Kommunalekonomisk utjämning, landsting	Landsting och regioner enligt utjämningsårets regionala indelning	Inkomstutjämningsbidrag/-avgift	Kronor per invånare per den 1 november året före utjämningsåret
Kommunalekonomisk utjämning, landsting	Landsting och regioner enligt utjämningsårets regionala indelning	Kostnadsutjämningsbidrag/-avgift	Kronor per invånare per den 1 november året före utjämningsåret
Kommunalekonomisk utjämning, landsting	Landsting och regioner enligt utjämningsårets regionala indelning	Strukturbidrag (i förekommande fall)	Kronor per invånare per den 1 november året före utjämningsåret
Kommunalekonomisk utjämning, landsting	Landsting och regioner enligt utjämningsårets regionala indelning	Införandebidrag (i förekommande fall)	Kronor per invånare per den 1 november året före utjämningsåret
Kommunalekonomisk utjämning, landsting	Landsting och regioner enligt utjämningsårets regionala indelning	Regleringsbidrag/-avgift	Kronor per invånare per den 1 november året före utjämningsåret
Kommunalekonomisk utjämning, landsting	Landsting och regioner enligt utjämningsårets regionala indelning	Kommunalekonomisk utjämning, totalt	Kronor per invånare per den 1 november året före utjämningsåret
Kommunalekonomisk utjämning, landsting	Landsting och regioner enligt utjämningsårets	Kommunalekonomisk utjämning, totalt	Kronor

	regionala indelning		
Kommunalekonomisk utjämning, kommuner	Kommuner enligt utjämningsårets regionala indelning	Inkomstutjämningsbidrag/-avgift	Kronor per invånare per den 1 november året före utjämningsåret
Kommunalekonomisk utjämning, kommuner	Kommuner enligt utjämningsårets regionala indelning	Kostnadsutjämningsbidrag/-avgift	Kronor per invånare per den 1 november året före utjämningsåret
Kommunalekonomisk utjämning, kommuner	Kommuner enligt utjämningsårets regionala indelning	Strukturbidrag (i förekommande fall)	Kronor per invånare per den 1 november året före utjämningsåret
Kommunalekonomisk utjämning, kommuner	Kommuner enligt utjämningsårets regionala indelning	Införandebidrag (i förekommande fall)	Kronor per invånare per den 1 november året före utjämningsåret
Kommunalekonomisk utjämning, kommuner	Kommuner enligt utjämningsårets regionala indelning	Regleringsbidrag/-avgift	Kronor per invånare per den 1 november året före utjämningsåret
Kommunalekonomisk utjämning, kommuner	Kommuner enligt utjämningsårets regionala indelning	Kommunalekonomisk utjämning, totalt	Kronor per invånare per den 1 november året före utjämningsåret
Kommunalekonomisk utjämning, kommuner	Kommuner enligt utjämningsårets regionala indelning	Kommunalekonomisk utjämning, totalt	Kronor
LSS-utjämning, kommuner	Kommuner enligt utjämningsårets regionala indelning	LSS-utjämningsbidrag/-avgift	Kronor

1.3 Utflöden: statistik och mikrodata

Resultat från genomförda beräkningar publiceras på SCB:s webbplats, www.scb.se/OE0115. Uppgifter finns även tillgängliga i Statistikdatabasen på SCB:s webbplats.

Tabellsamlingar med utfall och bilagor trycks och levereras till landsting och kommuner. Tabeller från ”utfall”, och i förekommande fall ”reviderat utfall”, når landstingen och kommunerna i form av bilaga till Skatteverkets beslut.

Kommunalekonomisk utjämning

Resultatet av beräkningarna presenteras i tabellsamlingarna

- *Kommunalekonomisk utjämning för kommuner, utjämningsåret 2007,*
- *Kommunalekonomisk utjämning för kommuner, Underlag till beräkning av kostnadsutjämningsåret 2007 och*
- *Kommunalekonomisk utjämning för landsting 2007.*

Utjämning av LSS-kostnader mellan kommuner

Resultatet av och en stor del av underlaget för beräkningarna presenteras i tabellsamlingen *Utjämning av LSS-kostnader mellan kommuner 2007*.

Beräkningsresultaten distribueras i elektronisk form, exempelvis till Skatteverket.

1.4 Dokumentation och metadata

Kapitel 4 innehåller detaljerade beskrivningar av huvuddelen av de variabler som förekommer i beräkningarna. Efter kapitlet följer ett antal bilagor med information om huvudsakligen inkomstutjämning och kostnadsutjämning. Informationen om kostnadsutjämningsåret utgörs av de räkneexempel som ingår som bilagor i respektive tabellsamling.

2 Uppgiftsinsamling

2.1 Ram och ramförfarande

–

2.2 Urvalsförfarande

Är inte aktuellt.

2.3 Mätinstrument

–

2.4 Insamlingsförfarande

Någon egen egentlig uppgiftsinsamling görs inte. Underlag för beräkningarna inom ramen för utjämningsystemen hämtas i stället från register och annan befintlig statistik. I det följande redovisas vilka huvudsakliga register som fungerar som underlag för beräkningar inom de olika utjämningsystemen.

Kommunalekonomisk utjämning

Registret över totalbefolkningen (RTB)

De flesta variablerna i utjämningsberäkningarna hämtas från SCB:s befolkningsregister (RTB) där alla folkbokförda individer grupperas till kommuner respektive landsting. Huvudregeln i befolkningsregistret är att man är folkbokförd på den fastighet där man regelmässigt tillbringar sin dygnsvila.

Information om RTB finns tillgänglig på SCB:s webbplats, www.scb.se, Statistik efter ämne: *Befolkning*

Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS)

Uppgifter från det registerbaserade sysselsättningsregistret (RAMS) används i kostnadsutjämnningen för både kommuner och landsting. Som framgår av namnet på registret framställs registret genom sambearbetningar av ett antal register varav RTB, kontrolluppgiftsregistret och inkomst- och taxeringsregistret (IoT) främst ligger till grund för de variabler som används i utjämningsystemet.

Information om RAMS finns tillgänglig på SCB:s webbplats, www.scb.se, Statistik efter ämne: *Arbetsmarknad*

Inkomst- och taxeringsregistret (IoT)

Uppgifter från inkomst- och taxeringsregistret (IoT) används i hälso- och sjukvårdsmodellen för landsting samt i individ- och familjeomsorgsmodellen i kostnadsutjämnning för kommuner. IoT bygger på administrativa register och är totalräknad vilket ger den en mycket hög precision i sina beloppsberäkningar.

Information om IoT finns tillgänglig på SCB:s webbplats, www.scb.se, Statistik efter ämne: *Hushållens ekonomi*

Fastighetsregistret

Uppgifter från fastighetsregistret används i hälso- och sjukvårdsmodellen i kostnadsutjämnningen för landsting. Uppgiften som används är vilken typ av fastighet som en person är folkbokförd på (exempelvis småhus eller hyreshus).

Information om fastighetsregistret finns tillgänglig på SCB:s webbplats, www.scb.se, Statistik efter ämne: *Boende, byggande och bebyggelse*

Cancer- och patientregistren

I kostnadsutjämnningen för landsting används uppgifter från Socialstyrelsens cancerregister och patientregister. Från dessa båda register erhålls uppgifter om antalet vårdtunga personer per landsting.

Information om cancer- och patientregistren finns tillgänglig på Socialstyrelsens webbplats, www.socialstyrelsen.se, Statistik efter ämne: *Cancer* respektive *Slutenvård*

Taxeringsutfallet

Uppgifter om respektive kommuns och landstings skatteunderlag hämtas från det taxeringsutfall som Skatteverket sammanställer året före utjämningsåret. I beräkningarna av inkomstutjämnningen används två versioner av skatteunderlaget. Dels en prognos som Skatteverket publicerar i september året för utjämningsåret, dels en definitiv som publiceras i slutet av november året före utjämningsåret.

Information om taxeringsutfallet finns tillgänglig på Skatteverkets webbplats, www.skatteverket.se, Innehåll A-Ö: *Taxeringsutfallet*

Utjämnning av LSS-kostnader mellan kommuner*Statistiken över antalet LSS-insatser*

De uppgifter om antalet LSS-insatser som används i systemet för utjämnning av LSS-kostnader mellan kommuner hämtas från Socialstyrelsens årliga statistik. Statistiken som baseras på uppgifter på individnivå samlas på Socialstyrelsens uppdrag in från landets alla kommuner.

Ytterligare information finns tillgänglig på Socialstyrelsens webbplats,
<http://www.socialstyrelsen.se/Amnesord/funktionshinder/>

Räkenskapssammandrag för kommuner och landsting

Uppgifter om kommunernas kostnader för LSS och LASS hämtas från de räkenskapssammandrag för kommuner (RS) som SCB årligen samlar in från landets alla kommuner. Från RS hämtas uppgifter dels på riksnivå för beräkning av riksgenomsnittliga och totala kostnader, dels på kommunnivå som underlag för beräkning av kostnadsskillnader p.g.a. skillnader i behov av stöd och service.

Information om RS finns tillgänglig på SCB:s webbplats,
www.scb.se/OE0107

2.5 Databeredning

–

3 Statistisk bearbetning och redovisning

3.1 Skattningar: antaganden och beräkningsformler

Beräkningarna görs enligt fastställt regelverk, dvs. enligt de lagar och förordningar som beslutats av riksdagen respektive regeringen.

3.2 Redovisningsförfaranden

Resultat från genomförda beräkningar publiceras på SCB:s webbplats, www.scb.se/OE0115. Uppgifter finns även tillgängliga i Statistikdatabasen på SCB:s webbplats.

Tabellsamlingar med utfall och bilagor levereras till landsting och kommuner via e-post. Tabeller från ”utfall”, och i förekommande fall ”reviderat utfall”, når landstingen och kommunerna i form av bilaga till Skatteverkets beslut.

Kommunalekonomisk utjämning

Resultatet av beräkningarna presenteras i tabellsamlingarna

- *Kommunalekonomisk utjämning för kommuner, utjämningsåret 2007,*
- *Kommunalekonomisk utjämning för kommuner, Underlag till beräkning av kostnadsutjämnningen utjämningsåret 2007 och*
- *Kommunalekonomisk utjämning för landsting 2007.*

Utjämning av LSS-kostnader mellan kommuner

Resultatet av och en stor del av underlaget för beräkningarna presenteras i tabellsamlingen *Utjämning av LSS-kostnader mellan kommuner 2007*.

Beräkningsresultaten distribueras i elektronisk form till exempelvis Skatteverket.

4 Slutliga observationsregister

4.1 Produktionsversioner

I det här dokumentet (SCBDOK) har framtagningen av nedanstående slutliga observationsregister beskrivits.

Register	Kommunalekonomisk utjämning och LSS-utjämning
Registervariant	Kommunalekonomisk utjämning Lt (landsting)
Registerversion	Utjämningsår 2007

Fortsatt dokumentation av registrens detaljerade innehåll finns på SCB:s webbplats. Där beskrivs alla variabler och värdemängder m.m. Dokumentationen hittar du här: <https://www.h2.scb.se/metadata> . Klicka dig fram med hjälp av namnen på Register, Registervariant och Registerversion som är angivna i ovanstående tabell.

4.2 Arkiveringsversioner

—

4.3 Erfarenheter från senaste undersökningsomgången

—

Bilagor

Bilaga 1 Inkomstutjämning, landsting och kommuner

Inkomstutjämningen baseras på respektive kommuns och landstings skatteunderlag enligt taxeringen året före utjämningsåret, vilket innebär att det är inkomsterna två år före utjämningsåret som ligger till grund för beräkningarna. Vid den preliminära beräkningen i september används den prognos för taxeringsutfallet som Skatteverket publicerar samma månad. I inkomstutjämningen används även befolkningsuppgifter avseende den 1 november året före utjämningsåret. I den preliminära beräkningen används dock befolkningsuppgifter per den 30 juni året före utjämningsåret. För att skatteunderlagen ska motsvara utjämningsårets nivå räknas skatteunderlaget upp med faktorer som beskriver den förväntade utvecklingen året före utjämningsåret och utjämningsåret. Uppräkningsfaktorerna fastställs av regeringen. De länsvisa skattesatser som används baseras på medelskattesatsen i riket (exklusive Gotland) år 2003 med justering för de skatteväxlingar som gjorts under åren 1991 fram till utjämningsåret. – Med kommunalt skatteunderlag avses den beskattningsbara förvärvsinkomsten för fysiska personer.

Det huvudsakliga motivet för att använda länsvisa skattesatser och inte de egna skattesatserna är att kommuner och landsting inte ska kunna påverka storleken på sina bidrag och avgifter genom att höja eller sänka skatten. De länsvisa skattesatserna ändras endast i samband med skatteväxlingar. I län där stora skatteväxlingar har gjorts från landsting till kommun är de länsvisa skattesatserna högre för kommunerna och lägre för landstingen.

Den länsvisa skattesatsen vid beräkning av bidrag för kommuner fastställs utifrån 95 procent ("kompensationsgrad") av medelskattesatsen för kommunerna i landet med länsvisa korrigeringar för de skatteväxlingar som skett, och sker, mellan landsting och kommuner i länet. För landstingens bidrag görs motsvarande beräkning, men där gäller dock en lägre kompensationsgrad på 90 procent. I syfte att undvika vissa negativa margineffekter beräknas avgifterna med hjälp av länsvisa skattesatser beräknade på 85 procent av medelskattesatsen (med länsvisa korrigeringar för gjorda skatteväxlingar). – Vid beräkning av den riksgenomsnittliga skattesatsen för kommuner respektive landsting exkluderas Gotlands kommun.

I exemplet som följer redovisas en beräkning av de länsvisa skattesatserna för landstinget och kommunerna i Kalmar län för år 2007.

A.	Kommuner, riksgenomsnittlig skattesats 2003, %	20,64	
B.	Landsting, riksgenomsnittlig skattesats 2003, %	10,53	
C.	Genomsnittliga skatteväxlingar 1991–2003, hela riket, %	4,16	
D.	Skatteväxlingar 1991–2003, Kalmar län, %	5,06	
E.	Skatteväxlingar 2004–2007, Kalmar län, %	0,00	
	<u>Länsvisa skattesatser för Kalmar län 2007, %, för</u>		
F.	Inkomstutjämningsbidrag, kommunerna	20,51	$A \times 0,95 + (D-C) + E$
G.	Inkomstutjämningsbidrag, landstinget	8,57	$B \times 0,90 - (D-C) - E$
H.	Inkomstutjämningsavgift, kommunerna	18,44	$A \times 0,85 + (D-C) + E$
I.	Inkomstutjämningsavgift, landstinget	8,05	$B \times 0,85 - (D-C) - E$

Exempel nedan avseende landsting:

1. Landsting som erhåller inkomstutjämningsbidrag (Jönköpings)

A.	Skatteunderlag enligt 2007 års taxering, kr (avseende 2006 års inkomster)	47 429 146 200
B.	<u>Uppräkning av skatteunderlag¹</u>	
B1.	Faktor för uppräkning till 2006 års nivå	1,041
B2.	Faktor för uppräkning till 2007 års nivå	1,042
C.	Uppräknat skatteunderlag 2007, kr ($A \times B1 \times B2$)	51 447 438 324
D.	Folkmängd den 1 november 2006	331 220
E.	Uppräknat skatteunderlag, kr/inv (C / D)	155 327
F.	Uppräknad medelskattkraft, hela riket, kr/inv	164 190
G.	Skattkraft, andel av riksmedelvärdet, % ($E \times 100 / F$)	94,6
H.	Procentsats ² för skatteutjämningsunderlag, hela riket	110
I.	Skatteutjämningsunderlag, kronor ($D \times F \times H / 100$)	59 821 312 980
J.	Underlag för inkomstutjämningsbidrag, kr ($I - C$)	8 373 874 656
K.	Länsviss skattesats för bidrag, %	9,80
L.	Inkomstutjämningsbidrag, kr/inv ($J \times K / D / 100$)	2 478
M.	Inkomstutjämningsbidrag, kr ($D \times L$)	820 763 160

2. Landsting som betalar inkomstutjämningsavgift (Stockholms)

N.	Skatteunderlag enligt 2006 års taxering, kr (avseende 2005 års inkomster)	337 762 256 500
O.	<u>Uppräkning av skatteunderlag¹</u>	
O1.	Faktor för uppräkning till 2006 års nivå	1,041
O2.	Faktor för uppräkning till 2007 års nivå	1,042
P.	Uppräknat skatteunderlag 2007, kr (N x O1 x O2)	366 378 150 395
Q.	Folkmängd den 1 november 2006	1 915 213
R.	Uppräknat skatteunderlag, kr/inv (P / Q)	191 299
S.	Uppräknad medelskatekraft, hela riket, kr/inv	164 190
T.	Skatekraft, andel av riksmedelvärdet, % (R x 100 / S)	116,5
U.	Procentsats ² för skatteutjämningsunderlag, hela riket	110
V.	Skatteutjämningsunderlag, kronor (Q x S x U / 100)	345 904 704 717
W.	Underlag för inkomstutjämningsavgift, kr (V - P)	-20 473 445 678
X.	Länsviss skattesats för avgift, %	9,53
Y.	Inkomstutjämningsavgift, kr/inv (W x X / Q / 100)	-1 019
Z.	Inkomstutjämningsavgift, kr (Q x Y)	-1 951 602 047

1) Uppräkningsfaktorer enligt Förordning (2006:1157) om uppräkningsfaktorer vid beräkning av preliminära kommunalskattemedel för år 2007.

2) Procentsatsen som anges i Lag (2004:773) om kommunalekonomisk utjämning, 4 §, ligger till grund för skatteutjämningsunderlaget.

Exempel avseende kommuner:

1. Kommun som erhåller inkomstutjämningsbidrag (Botkyrka)		
A.	Skatteunderlag enligt 2006 års taxering, kronor (avseende 2005 års inkomster)	10 436 870 400
B.	<u>Uppräkning av skatteunderlag</u> ¹	
B1.	Faktor för uppräkning till 2006 års nivå	1,041
B2.	Faktor för uppräkning till 2007 års nivå	1,042
C.	Uppräknat skatteunderlag 2006, kr (A x B1 x B2)	11 321 102 934
D.	Folkmängd den 1 november 2005	77 432
E.	Uppräknat skatteunderlag, kr/inv (C / D)	146 207
F.	Uppräknad medelskattkraft, hela riket, kr/inv	164 190
G.	Skattkraft, andel av riksmedelvärdet, % (E x 100 / F)	89,0
H.	Procentsats ² för skatteutjämningsunderlag, hela riket	115
I.	Skatteutjämningsunderlag, kronor (D x F x H / 100)	14 620 594 092
J.	Underlag för inkomstutjämningsbidrag, kr (I - C)	3 299 491 158
K.	Länsviss skattesats för bidrag, %	19,03
L.	Inkomstutjämningsbidrag, kr/inv (J x K / D / 100)	8 109
M.	Inkomstutjämningsbidrag, kr (D x L)	627 896 088
2. Kommun som betalar inkomstutjämningsavgift (Täby)		
N.	Skatteunderlag enligt 2006 års taxering, kronor (avseende 2005 års inkomster)	13 232 312 100
O.	<u>Uppräkning av skatteunderlag</u> ¹	
O1.	Faktor för uppräkning till 2006 års nivå	1,041
O2.	Faktor för uppräkning till 2007 års nivå	1,042
P.	Uppräknat skatteunderlag 2006, kr (A x B1 x B2)	14 353 380 046
Q.	Folkmängd den 1 november 2005	61 046
R.	Uppräknat skatteunderlag, kr/inv (P / Q)	235 124
S.	Uppräknad medelskattkraft, hela riket, kr/inv	164 190
T.	Skattkraft, andel av riksmedelvärdet, % (R x 100 / S)	143,2
U.	Procentsats ² för skatteutjämningsunderlag, hela riket	115
V.	Skatteutjämningsunderlag, kr (Q x S x U / 100)	11 526 614 151
W.	Underlag för inkomstutjämningsavgift, kr (V - P)	-2 826 765 895
X.	Länsviss skattesats för avgift, %	16,96
Y.	Inkomstutjämningsavgift, kr/inv (W x X / Q / 100)	-7 853
Z.	Inkomstutjämningsavgift, kr (Q x Y)	-479 394 238

1) Uppräkningsfaktorer enligt Förordning (2006:1157) om uppräkningsfaktorer vid beräkning av preliminära kommunalskattemedel för år 2007.

2) Procentsatsen som anges i Lag (2004:773) om kommunalekonomisk utjämning, 4 §, ligger till

grund för skatteutjämningsunderlaget.

Bilaga 2. Kostnadsutjämnings, landsting, beskrivning och räkneexempel

Beräkning av standardkostnader för landstingskommunala verksamheter.

I lagen om kommunalekonomisk utjämnings (2004:773) beskrivs grunderna i beräkningarna för utjämningsystemet. Närmare beskrivning av hur beräkningarna av kostnadsutjämnings ska genomföras finns redovisade i förordningen om kommunalekonomisk utjämnings (2004:881).

För de verksamheter och kostnader som omfattas av kostnadsutjämnings beräknas för varje landsting en standardkostnad enligt gällande beräkningsmodeller. Standardkostnaderna som uttrycks i enheten kronor per invånare räknas därefter om med hjälp av nettoprisindex (NPI) till utjämningsårets nivå och avrundas till hela kronor.

Utjämningsbidraget/-avgiften för strukturella kostnadsskillnader utgörs av skillnaden mellan landstingets totala standardkostnad, den så kallade strukturkostnaden, och den vägda genomsnittliga strukturkostnaden i riket, vilken baseras på befolkningen den 31 december 2005. Även genomsnittskostnaden är avrundad till hela kronor.

För att underlätta förståelsen av beräkningsmodellerna redovisas beräkningarna för Stockholms läns landsting och Jönköpings läns landsting. De resultat som redovisas i tabellen överensstämmer inte alltid exakt med det resultat som erhålls enligt redovisade formler, vilket beror på avrundningar i exempelsamlingens siffermaterial.

Dataunderlag för beräkningarna inom verksamheter som ej uppdateras årligen finns presenterat i utredningen *Gemensamt finansierad utjämnings i kommunsektorn* (SOU 2003:88).

Omräkning till utjämningsårets kostnadsnivå sker med hjälp av NPI. Använda NPI för åren 2006 och 2007 visas i tabell 1.

Tabell 1 NPI åren 2006-2007

År	NPI (%)	Omräkningsfaktor
2006	0,6	1,006
2007	1,1	1,011

2. Verksamheter för vilka standardkostnader beräknas

2.1 Hälsa- och sjukvård

Standardkostnaden för hälsa- och sjukvård beräknas utifrån:

- Kostnader för nio vårdtunga grupper inklusive HIV

- Kostnader för ej vårdtunga grupper

Därutöver tillkommer tillägg eller avdrag för gles bebyggelsestruktur.

2.1.1 Vårdtung grupp

Antalet personer i de åtta vårdtunga grupperna beräknas med hjälp av uppgifter från Socialstyrelsen. Grupperna presenteras i *Gemensamt finansierad utjämnning i kommunsektorn* (SOU 2003:88), bilaga 9. Antalet i varje vårdtung grupp, uppdelat på kön och ålder tas fram och multipliceras med en skattad genomsnittskostnad¹, som antas vara lika för samtliga landsting.

Diagnosindelning:

1. Elakartad tumörsjukdom (ej vid obduktion)
2. Cerebrovaskulär sjukdom (stroke)
3. Inflammatorisk ledsjukdom
4. Artros
5. Ischemisk hjärtsjukdom, hjärtsvikt
6. Höftfraktur
7. Schizofreni
8. Övriga psykoser

Åldersindelning:

- 0-19 år
- 20-49 år
- 50-74 år
- 75-79 år
- 80-89 år
- 90-w år

I beräkningarna används ett medelvärde av de tre senaste årens uppgifter från Socialstyrelsen om antalet vårdtunga personer per grupp och landsting.

Genomsnittlig kostnad för vårdtunga

Källa: SOU 2006:84, bilaga 8.

2.1.2 Ej vårdtung grupp

Kostnaderna för den övriga befolkningen beräknas genom att varje invånare hänförs till en grupp utifrån kön, ålder, civilstånd, sysselsättningsstatus, inkomst och boendetyp. Uppgifterna beräknas på ej vårdtung befolkning per den 31 december 2009. Antalet per grupp i respektive landsting multipliceras

¹ Genomsnittlig kostnad för vårdtunga grupper baseras på kostnadsunderlag från Region Skåne. Kostnadsunderlaget uppdaterades inför utjämningsåret 2008.

med en genomsnittskostnad från Region Skåne. Kostnadsunderlaget uppdaterades inför utjämningsåret 2008 och bygger på värden från år 2004.

Definitioner som används:

Civilstånd:

- Barn + gifta personer
- Tidigare gifta
- Ogifta personer

Sysselsättningsstatus:

- Sysselsatta med kontrolluppgift samt barn under 16 år
- Ej sysselsatta med kontrolluppgift
- Ej sysselsatta utan kontrolluppgift

Inkomst:

- Nollinkomsttagare och barn
- Ej nollinkomsttagare upp till median
- Personer som har över medianinkomst

Medianinkomsten beräknas exklusive nollinkomsttagare och barn.

Boendetyper:

- Småhus
- Övriga boendetyper vilket i allmänhet innebär flerbostadshus

2.1.3 HIV

För HIV beräknas kostnaderna schablonmässigt. Antaganden görs om hur många HIV-fall som finns i varje landsting. Dessa antaganden är att i hela befolkningen beräknas det finnas:

- 16 fall per 10 000 invånare i Stockholms län
- 6 fall per 10 000 invånare i f d Göteborgs och Bohus län, f d Malmöhus län och Malmö stad
- 2 fall per 10 000 invånare i övriga delar av landet

2.1.4 Sammanställning av hälso- och sjukvård

Summan av de tre faktorerna utgör den totala kostnaden för landstinget. Den kostnaden multipliceras med en korrigeringsfaktor så att kostnaden överensstämmer med redovisad kostnad. Korrigeringsfaktorn tas fram genom att jämföra den beräknade totalkostnaden för sjukvården i riket och jämföra den med summan av landstingens redovisade nettokostnad för sjukvård år

2006². Därefter multipliceras den korrigerade totalkostnaden med hjälp av nettoprisindex (NPI) året före utjämningsåret samt utjämningsåret för att räkna upp beloppet till utjämningsårets prisnivå.

Den uppräknade kostnaden divideras med det totala antalet invånare i respektive landsting och utgör landstingets så kallade standardkostnad.

2.1.5 Glesbygdstillägg

Merkostnader på grund av gles bebyggelsestruktur beräknas för sjukhusvård, primärvård, ambulansverksamhet och sjukresor efter bosättningsmönster och befolkningsunderlag enligt följande. Beräkningarna baseras på fiktiva lokaliseringar utifrån befolkningen årsskiftena 2000/2001 och 2001/2002³.

- Ett landsting får tillägg (merkostnad) för sjukhusvård om befolkningsunderlaget för ett sjukhus är mellan 25 000 och 75 000 personer. En undre gräns på 20 000 personer gäller för de fyra nordligaste landstingen.
- Ett landsting får tillägg för primärvård om underlaget för en vårdcentral är mellan 1 500 och 5 600 personer.
- Ett landsting får tillägg för ambulansverksamhet om underlaget för en ambulansstation är mellan 1 500 och 10 000 personer.
- För sjukresor beräknas en kostnad med hänsyn till det genomsnittliga geografiska avståndet mellan de boende i ett landsting om befolkningen vore helt jämnt fördelad över ytan (invånardistansen) i respektive landsting.
- Ett landsting får tillägg för övernattningsplatser vid vårdcentraler under förutsättning att avståndet mellan vårdcentralen och närmaste sjukhus överstiger åtta mil.

Landstingets merkostnader jämförs sedan med rikets genomsnittliga merkostnad så att samtliga landsting får ett invånarbaserat avdrag som beräknas så att summan av avdragen motsvarar summan av tilläggen.

Glesbygdstillägget räknas upp till utjämningsårets kostnadsnivå med hjälp av NPI för året före utjämningsåret samt utjämningsåret.

2.2 Befolkningsförändringar

Standardkostnad beräknas för de landsting vars befolkningsökning mellan den 1 november två år före utjämningsåret och den 1 november året före utjämningsåret överstiger 1,2 procent.

² Kostnadsuppgifterna är insamlade av Sveriges Kommuner och Landsting.

³ Läs mer i utredningen *Gemensamt finansierad utjämning i kommunsektorn*, (SOU 2003:88), bilaga 7, kapitel Hälso- och sjukvård.

Delmodellen är begränsad så att kompensation endast kan utgå till de landsting som mellan den 1 november sex år före utjämningsåret och den 1 november två år före utjämningsåret haft en genomsnittlig årlig befolkningsökning på mer än 1,2 procent.

Eftersläpningseffekter

De landsting som har haft en årlig genomsnittlig befolkningstillväxt på minst 1,2 procent kompenseras för den eftersläpning av intäkter som förekommer i systemet. För att kunna erhålla tillägg krävs *dels* att landstinget under en fyraårsperiod haft en årlig genomsnittlig befolkningstillväxt på minst 1,2 procent, *dels* att landstinget mellan de två senaste mättidpunkterna haft en befolkningstillväxt på minst 1,2 procent. Som mättidpunkter används landstingets befolkning per den 1 november sex, fem, fyra, tre, två och ett år före utjämningsåret⁴.

Landstinget får kompensation för den befolkningsökning som överstiger gränsvärdet 1,2 procent. Det antal personer som överstiger gränsvärdet adderas till folkmängden per den 1 november två år före utjämningsåret. Sedan gör man en ny beräkning av landstingets utfall från kommunalekonomisk utjämnning året före utjämningsåret vilket man ställer mot det faktiska utfallet året före utjämningsåret. Skillnaden mellan dessa båda utfall ligger till grund för tillägget. För att kompensation även ska ske för eftersläpande skatteintäkter görs en ny beräkning av inkomstutjämnningen baserad på den ökade folkmängden.

Standardkostnad: = Årlig genomsnittlig befolkningstillväxt under fyra år > 1,2 %
=> befolkningstillväxt mellan de två senaste mättidpunkterna > 1,2 %
=> Det antal personer av befolkningsökningen som överstiger 1,2 % + antalet personer per den 1 november två år före utjämningsåret
=> Ökad folkmängd * utfall kr/inv. utjämningsåret före – landstingets utfall föregående utjämningsår = tilläggets underlag
=> tilläggets underlag / faktisk folkmängd den 31 december två år före utjämningsåret

Annars;

Standardkostnad = 0.

⁴ Vid den preliminära beräkningen ersätts den 1 november året före utjämningsåret med den 30 juni året före utjämningsåret. För att erhålla tillägg i den preliminära beräkningen krävs det att folkmängden i landstinget ökat med minst 0,8 procentenheter mellan den 1 november två år före utjämningsåret och den 30 juni året före utjämningsåret.

- Kompensation för eftersläpningseffekter mäts i första fasen som den årliga genomsnittliga ökningen av folkmängden mellan 2001-11-01 och 2005-11-01.
- I andra fasen används landstingets befolkningsförändring mellan 2005-11-01 och 2006-11-01.

Standardkostnaden räknas ej upp till 2007 års kostnadsnivå.

2.4 Kollektivtrafik

Standardkostnaden för kollektivtrafiken beräknas länsvis med hjälp av variablerna gleshet, arbetspendling och tätortsstruktur. Därefter fördelas 50 procent till kommunerna och 50 procent till landstingen. För Stockholms län gäller dock att 60 procent av den beräknade kollektivtrafikkostnaden tillfaller landstinget.

Korrigerig beroende på Hebys länsbyte

På grund av att Heby kommun från och med den 1 januari 2007 tillhör Uppsala läns landsting har en justering gjorts på landstingets okorrigerade standardkostnad.

Den metod som använts är att Hebys okorrigerade standardkostnad de tidigare hade som del av Västmanlands läns landsting har förts till Uppsala läns landsting. Därefter har en viktning gjorts baserad på befolkningen den 31 december 2002. Efter denna viktning har Uppsala läns standardkostnad sänkts från 388,19 kronor per invånare till 386,79 kronor per invånare. Den okorrigerade standardkostnaden för Västmanlands läns landsting har inte påverkats.

3. Beräkningsexempel

3.1 Hälsa- och sjukvårdsmodellen

För att den beräknade kostnaden för sjukvård ska överensstämja med den faktiska kostnaden för sjukvård jämför man den faktiska kostnaden per invånare i riket med den beräknade kostnaden per invånare i riket.

Uppräkningsfaktorn man erhåller multiplicerar man med den beräknade kostnaden i landstingets hälsa- och sjukvård.

Genomsnittlig standardkostnad i riket	Uppräkningsfaktor
15 592	1,632

Landsting	Hälsa- och sjukvård Okorrigerad	Glesbygds-Tillägg
Stockholms	9 344	-134

Jönköpings	9 469	26
------------	-------	----

Korrigerad sjukvårdskostnad per invånare:

Stockholms: $9\,344 * 1,632 = 15\,253$

Jönköpings: $9\,474 * 1,632 = 15\,465$

Standardkostnad i 2006 års kostnadsnivå: Uppräkning görs för 2005 och 2006

Stockholms: $(15\,253 - 134) * 1,006 * 1,011 = 15\,377$

Jönköpings: $= (15\,465 + 26) * 1,006 * 1,011 = 15\,756$

3.2 Befolkningsförändringar

För att erhålla kompensation i delmodellen befolkningsförändringar ska ett landsting uppfylla två villkor.

- Årlig genomsnittlig befolkningsökning mellan 2001-11-01 och 2005-11-01 ska överstiga 1,2 procent.
- Landstingets befolkningsökning mellan 2005-11-01 och 2006-11-01 ska överstiga 1,2 procent. För att erhålla tillägg i den preliminära beräkningen krävs det att folkmängden i landstinget ökat med minst 0,8 procentenheter mellan den 1 november två år före utjämningsåret och den 30 juni året före utjämningsåret.

Eftersläpningseffekter

Steg 1, landsting som kan komma i fråga för tillägg för eftersläpning

Landsting	Folkmängd					Genomsnittlig procentuell förändring 2000–2004	Tilläggsgrundande tillväxt
	1/11-01	1/11-02	1/11-03	1/11-04	1/11-05		
Stockholms	1838 542	1 850 443	1 860 247	1 872 184	1 887 837	0,66%	Nej
Jönköpings	327 829	327 918	328 668	329 390	329 913	0,16%	Nej

Steg 2, underlag för beräkning av eventuellt tillägg

Landsting	Folkmängd		Folkmängdsförändring	Ökning över gränsvärde ⁵	Antal personer över gränsvärde
	1/11-05	1/11-06			

⁵ Om villkoret under steg 1 inte uppfylls kan landstinget inte erhålla kompensation i steg 2 oavsett befolkningstillväxt.

Stockholms	1 887 837	1 915 213	1,45%	-	-
Jönköpings	329 913	331 220	0,40%	-	-

Landsting som kan komma i fråga att få tillägg för eftersläpningseffekter:

Stockholms: $\left(\frac{((1\ 850\ 443 - 1\ 838\ 542) / 1\ 838\ 542 + 1) * \dots * ((1\ 887\ 837 - 1\ 872\ 184) / 1\ 872\ 184 + 1)^{0,25}}{1} - 1 \right) = 0,66\% < 1,2\% \Rightarrow$ Inget tillägg

Jönköpings: $\left(\frac{((327\ 918 - 327\ 829) / 327\ 829 + 1) * \dots * ((329\ 913 - 329\ 390) / 329\ 390 + 1)^{0,25}}{1} - 1 \right) = 0,16\% < 1,2\% \Rightarrow$ Inget tillägg

Varken Stockholm eller Jönköping kan erhålla tillägg för eftersläpningseffekter.

Stockholms 0 kronor per invånare

Jönköpings 0 kronor per invånare

Standardkostnaden räknas ej upp till 2007 års kostnadsnivå.

3.4 Kollektivtrafik

Standardkostnaden för län samt landsting och kommunkollektiv i respektive län beräknas enligt följande:

Standardkostnad i länet = $(-1\ 177,72 + 36,96 * \text{roten ur invånardistansen} + 1\ 926,38$

$336,55$ * andel boende i tätort med mer än 11 000 invånare + 3

* andel utpendlare över kommungräns)

Standardkostnad för landstinget = $0,5 * \text{Standardkostnaden i länet}^6$

Landsting	Roten ur invånardistansen	Andel personer i länet boende i tätorter med minst 11 000 invånare	Andel utpendlare över kommungränsen
Stockholm	7,990	0,858	0,232
Jönköping	13,859	0,433	0,084

⁶ Undantag för Stockholms län där 60 procent tillfaller landstinget och 40 procent tillfaller kommunkollektivet.

Standardkostnad i länet:

Stockholms: $(-1\,177,72 + 36,96 * 7,990 + 1\,926,38 * 0,858 + 3\,336,55 * 0,232) = 1\,543$

Jönköpings: $(-1\,177,72 + 36,96 * 13,859 + 1\,926,38 * 0,433 + 3\,336,55 * 0,084) = 448$

Landstingets standardkostnad:

Stockholms: $1\,543 * 0,6 = 926$

Jönköpings: $448 * 0,5 = 224$

Den beräknade standardkostnaden jämförs sedan med den dokumenterade kostnaden i riket. Man erhåller då en korrigeringsfaktor. Faktorn 1,366 justerar så att det vägda genomsnittet av standardkostnaden överensstämmer med senast kända genomsnittskostnad för kollektivtrafiken.

Kollektivtrafikkostnaden som används är den kostnad som landstingen och kommunerna rapporterade in för år 2007.

Korrigerad standardkostnad:

Stockholms: $926 * 1,366 = 1\,265$

Jönköpings: $224 * 1,366 = 306$

Uppräkning till kostnadsnivån 2007

Stockholms: $1\,265 * 1,006 * 1,011 = 1\,287$

Jönköpings: $306 * 1,006 * 1,011 = 311$

4. Beräkning av utjämningsbidrag/-avgift

Beräkning för Stockholms läns landsting och Jönköpings läns landsting:

Verksamhet/Kostnad	Stockholms läns landsting	Jönköpings läns landsting	Vägt riks- genomsnitt
Hälso- och sjukvård	15 378	15 748	15 858
<i>därav Hälso- och sjukvård</i>	15 514	15 722	15 858
<i>glesbygdstillägg</i>	-136	27	0
Befolkningsförändringar	0	0	0
Kollektivtrafik	1 287	311	619
<u>A: Summa strukturkostnad</u>	16 664	16 067	16 477
B: Vägt genomsnittlig strukturkostnad	16 477	16 477	

C: Utjämningsbidrag (+) alt.
Utgjämningsavgift (-) (A - B)

187

-410

Bilaga 3. Kostnadsutjämning, kommuner, beskrivning och räkneexempel

I lagen om kommunalekonomisk utjämning (2004:773) beskrivs grunderna i beräkningarna för utjämningsystemet. Närmare beskrivning av hur beräkningarna av kostnadsutjämnningen ska genomföras finns redovisade i förordningen om kommunalekonomisk utjämning (2004:881, 5-27§§).

För de verksamheter och kostnadsslag som omfattas av kostnadsutjämnningen beräknas för varje kommun en standardkostnad enligt gällande beräkningsmodeller. Standardkostnaderna som uttrycks i enheten kronor per invånare räknas därefter om med hjälp av nettoprisindex (NPI) till utjämningsårets nivå och avrundas till hela kronor⁷.

Utgjämningsbidraget/avgiften för strukturella kostnadsskillnader utgörs av skillnaden mellan summan av kommunens standardkostnader, den så kallade strukturkostnaden, och den genomsnittliga strukturkostnaden i riket.

För att underlätta förståelsen av beräkningsmodellerna redovisas beräkningen för två kommuner, Botkyrka och Övertorneå. De resultat som redovisas i tabellerna överensstämmer inte alltid exakt med det resultat som erhålls enligt redovisade formler, vilket beror på avrundningar i exempelsamlingens siffermaterial. Uppgifterna i exemplen avser utjämningsår 2007.

Dataunderlag för beräkningar inom verksamheter som uppdateras årligen finns presenterat i *Kommunalekonomisk utjämning för kommuner, underlag för beräkning av kostnadsutjämnningen, utjämningsåret 2007*.

Dataunderlag för beräkningarna inom verksamheter som ej uppdateras årligen finns presenterat i *Gemensamt finansierad utjämning i kommunsektorn* (SOU 2003:88), *Kostnadsutjämning för kommuner och landsting* (SOU 1998:151), *Utgjämnning av kostnader och intäkter i kommuner och landsting* (SOU 1994:144) samt *Rättvis kommunal utjämning* (SOU 2000:127).

Omräkning till utjämningsårets kostnadsnivå sker med hjälp av nettoprisindex (NPI). Utvecklingen för NPI, åren 2003–2007, visas i tabell 1.

⁷ Standardkostnaden räknas upp till utjämningsårets kostnadsnivå med hjälp av nettoprisindex året före utjämningsåret samt utjämningsåret i de verksamheter och kostnadsslag som baseras på senast tillgängliga Räkenskapssammandrag. Detta gäller ej modellen för bebyggelsestruktur. Där räknas standardkostnaden upp med hjälp av nettoprisindex fr.o.m. år 2003 t.o.m. utjämningsåret. Några verksamheter eller kostnadsslag räknas inte upp med hjälp av nettoprisindex. Detta gäller befolkningsförändringar samt barn och ungdomar med utländsk bakgrund.

Omräkningen sker bland annat eftersom kostnadsdata som används vid beräkning av respektive standardkostnad baseras på kostnadsdata två år före utjämningsåret.

Tabell 1: Omräkning med hjälp av nettoprisindex (NPI)

År	Utveckling i NPI (%)	Omräkningsfaktor
2003	1,5	1,015
2004	0,1	1,001
2005	0,1	1,001
2006	0,6	1,006
2007	1,1	1,011

2. Verksamheter för vilka standardkostnader beräknas

Genomsnittliga nettokostnader för 2011, kronor per invånare

Verksamhet	RS2005 ⁸
Förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet ⁹	4 821
Förskoleklass och grundskola	
- <i>förskoleklass</i>	430
- <i>grundskola</i>	8 065
Gymnasieskola	3 289
Individ- och familjeomsorg, IFO	
- <i>barn och ungdomsvård</i>	1 180
- <i>övrig IFO</i>	1 698
Äldreomsorg	7 825

Vad gäller kollektivtrafik antas att kommunerna och landstingen solidariskt delar på kostnaderna. Baserat på landstingens och kommunernas sammanlagda nettokostnad för kollektivtrafik beräknas en nettokostnad per invånare. Den summerade nettokostnaden divideras med två för att fördela kostnaderna mellan kommun- och landstingskollektiven. Den justerade genomsnittskostnaden för 2005 är 564 kr per invånare i kommunmodellen.

2.1 Förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet

⁸ Genomsnittskostnaden per verksamhet är inhämtade från Räkenskapsammandraget för kommuner år 2005. Nettokostnaderna kan hittas i tabell 2 i det statistiska meddelandet OE 25 SM 0601 som ges ut av SCB. Kostnaderna är inte desamma som i *Vad kostar verksamheten i Din kommun? Bokslut 2005* då de uppgifterna var preliminära.

Standardkostnaden för förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet beräknas utifrån kommunens åldersstruktur och ett volymindex som avser att spegla behovet av barnomsorg.

Standardkostnad = Korrigerad åldersersättning * Volymindex

Åldersersättning beräknas utifrån andelen barn i åldrarna 1–3, 4–5, 6 och 7–9 år.

Åldersersättning = (42 827* andelen barn 1–3 år + 41 863 * andelen barn 4–5 år
+ 26 547 * andelen 6-åringar + 15 273 * andelen barn 7–9 år)

* Justeringsfaktor åldersersättning

- Andelen barn i åldrarna 1–3, 4–5, 6 och 7–9 år avser befolkningen 2005-12-31. Data hämtas från SCB:s befolkningsstatistik.
- Justeringsfaktorn för åldersersättningen med värdet 1,587 korrigerar den genomsnittliga vägda åldersersättningen i riket så att denna överensstämmer med den vägda genomsnittliga nettokostnaden för förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet enligt räkenskapsammandraget för 2005, 4 821 kr per invånare.

Förutom skillnader i åldersstruktur så finns det andra faktorer som förklarar skillnader i behovet av barnomsorg mellan kommuner. Behovet skattas med en regressionsekvation.

$$KVolum = (0,0226 + 0,1944 * SkkrMB + 0,1158 * A28R + 0,4025 * AT05200B)$$

KVolymindex = KVolum / Justeringsfaktorn för KVolum.

Justeringsfaktorn för KVolum är det vägda medelvärdet av KVolum.

Justeringsfaktorer:

Justeringsfaktor Ålder	Justeringsfaktor KVolum
1,587	0,348

- A28R = Andelen mammor eller ensamstående pappor med barn i åldern 1–9 år som arbetar eller studerar minst 28 timmar per vecka. Medelvärde för två år.
- SkkrMB = Skattekraftsandel beräknad som medelvärde för tre år begränsat nedåt till 82 procent och uppåt till 127 procent av medelskattekraften. Skattekraftsandelen beräknas genom att skatteunderlaget enligt taxering divideras med folkmängden vid respektive taxeringsårs ingång för varje

kommun. Resultatet divideras sedan med det genomsnittliga skatteunderlaget per invånare i riket.

- AT10200B = Täthetsmått uppdaterat till att avse förhållandet år 2000. Täthetsmättet beräknas på följande sätt: $AT10200B = (\text{Andel som bor i tätorter} > 199 \text{ inv.}) * (\text{befolkning i tätorter} > 199 \text{ inv.}) / (\text{ytan för tätorter} > 199 \text{ inv.}) / 100$. Täthetsmättet är begränsat nedåt till 0,05 och uppåt till 0,23. Variabeln uppdateras inte årligen.

Omräkning av standardkostnaden till utjämningsårets kostnadsnivå sker med hjälp av NPI för åren 2006–2007.

Beräkningsexempel för Botkyrka och Övertorneå:

Dataunderlag:

Kommun	Andel i resp. åldersgrupp				Förvärvs- frekvens	Skattekraft	Täthet
	1–3 år	4–5 år	6 år	7–9 år	A28R	SkkrMB	AT05200B
Botkyrka	4,30	2,57	1,24	3,73	0,5663	0,905	0,230
Övertorneå	2,05	1,84	0,82	3,06	0,6123	0,821	0,050

Ålderssättning:

$$\text{Botkyrka} \quad (42\,827 * 4,30 / 100 + 41\,863 * 2,57 / 100 + 26\,547 * 1,24 / 100 + 15\,273 * 3,73 / 100) * 1,587 = 6\,059$$

$$\text{Övertorneå} \quad (42\,827 * 2,05 / 100 + 41\,863 * 1,84 / 100 + 26\,547 * 0,82 / 100 + 15\,273 * 3,06 / 100) * 1,587 = 3\,698$$

KVolymindex:

$$\text{Botkyrka} \quad (0,0226 + 0,1944 * 0,905 + 0,1158 * 0,5336 + 0,4025 * 0,230) / 0,348 = 1,024$$

$$\text{Övertorneå} \quad (0,0226 + 0,1944 * 0,821 + 0,1158 * 0,6123 + 0,4025 * 0,050) / 0,348 = 0,785$$

Standardkostnad: Ålderssättning * KVolymindex

$$\text{Botkyrka} \quad 6\,059 * 1,024 = 6\,207$$

Övertorneå $3\,698 * 0,785 = 2\,902$

Standardkostnad i 2007 års kostnadsnivå¹⁰:

Botkyrka $6\,207 * 1,006 * 1,011 = 6\,313$

Övertorneå $2\,902 * 1,006 * 1,011 = 2\,952$

2.2 Förskoleklass och grundskola

Standardkostnaden för grundskolan beräknas utifrån andelen barn i åldrarna 7–15 år, andelen 6-åringar, samt den andel av 7–15-åringarna som är födda utanför Sverige, Norge och Danmark eller där båda föräldrarna är födda utanför dessa länder. Därtill kommer tillägg/avdrag för små skolor och skolskjutsar (SSS), vilket beräknas utifrån elevernas geografiska spridning i kommunen. Slutligen tillkommer en beräknad genomsnittskostnad per elev baserad på antalet barn i förskoleklass (6-åringar) och grundskola (7–15 år). De RS-justerade¹¹ kostnaderna per barn är 42 574 kr per förskoleklasselev och 72 261 kr per grundskoleelev.

Standardkostnad = Andelen barn 7–15 år * Genomsnittlig kostnad per 7–15-åring + andelen 6-åringar * genomsnittlig kostnad per 6-åring + Tillägg/avdrag för hemspråk och svenska 2 + Tillägg/Avdrag för små skolor och skolskjutsar.

- Andelen 6-åringar, 7–15-åringar samt andelen 7–15-åringar som är födda utanför Sverige, Norge och Danmark eller där båda föräldrarna är födda utanför dessa länder avser befolkningen 2005-12-31.

Tillägg/avdrag för hemspråksundervisning beräknas i två steg. Först ges alla kommuner en merkostnad för hemspråksundervisning vilken beräknas genom att andelen 7–15-åringar som är födda utanför Sverige, Norge och Danmark eller där båda föräldrarna är födda utanför dessa länder multipliceras med andelen 7–15-åringar vilket sedan multipliceras med modellersättningen för hemspråksundervisning, 6 739 kr per elev. Tillägget för hemspråksundervisning finansieras med ett avdrag som motsvarar ett med befolkningen 2005-12-31 vägt genomsnitt för tilläggen. Avdraget blir 109,51 kr per invånare.

I utredningen *Gemensamt finansierad utjämning i kommunsektorn* (SOU 2003:88) kan man i bilaga 7 närmare läsa om hur merkostnader för små skolor och skolskjutsar (SSS) är framtagna. Tilläggen/avdragen för SSS ska vara kostnadsneutrala i 2005 års kostnadsnivå. För utjämningsåret 2007 uppnås

¹⁰ Den omräknade standardkostnaden används även i beräkningen av statsbidrag för kommuner som infört maxtaxa inom barnomsorgen och statsbidrag för kvalitetshöjande åtgärder inom barnomsorgen (SFS 2001:160–161).

¹¹ SCB samlar årligen in uppgifter från kommunernas bokslut genom ett räkenskapssammandrag, RS.

detta genom att det för alla kommuner görs en justering med 3,11 kronor per invånare, vilket motsvarar ett med folkmängden 2005-12-31 vägt genomsnitt av kommunernas beräknade merkostnader för SSS.

Omräkning av standardkostnaden till utjämningsårets kostnadsnivå sker med hjälp av NPI för åren 2006–2007.

Beräkningsexempel för Botkyrka och Övertorneå:

Dataunderlag:

Kommun	Andel 6-åringar, %	Andel barn 7–15 år, %	Små skolor och skolskjutsar (SSS), kr per inv.	
			Därav med utländsk bakgrund, %	
Botkyrka	1,24	12,69	47,72	-223,80
Övertorneå	0,82	10,84	10,58	1 459,45

Tillägg/Avdrag för hemspråksundervisning:

$$\begin{aligned} \text{Botkyrka: } & 12,69 / 100 * 47,72 / 100 * 6\,739 = 408,08 \\ & 408,08 - 109,51 = 298,56 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{Övertorneå: } & 10,84 / 100 * 10,58 / 100 * 6\,739 = 77,33 \\ & 77,33 - 109,51 = -32,19 \end{aligned}$$

Tillägg/avdrag för små skolor och skolskjutsar:

$$\text{Botkyrka: } -223,80 + 3,11 = -220,70$$

$$\text{Övertorneå: } 1\,459,45 + 3,11 = 1\,462,55$$

Standardkostnad:

$$\text{Botkyrka } 1,24 / 100 * 42\,574 + 12,69 / 100 * 72\,261 + (298,56) + (-220,70) = 9\,777$$

$$\text{Övertorneå } 0,82 / 100 * 42\,574 + 10,84 / 100 * 72\,261 + (-32,19) + (1\,462,55) = 9\,616$$

Standardkostnad i 2013 års kostnadsnivå:

$$\text{Botkyrka } 9\,777 * 1,006 * 1,011 = 9\,944$$

$$\text{Övertorneå } 9\,616 * 1,006 * 1,011 = 9\,780$$

2.3 Gymnasieskola

Standardkostnaden för gymnasieskolan beräknas utifrån andelen ungdomar 16–18 år, bebyggelsestruktur samt elevernas programval de två senaste åren.

Standardkostnad = Andelen ungdomar 16–18 år * genomsnittskostnaden per 16–18-åring i riket + Tillägg/Avdrag för bebyggelsestruktur + Tillägg/avdrag för elevernas programval.

Programvalsfaktorn beräknas för varje kommun i fyra steg:

1. Genom att multiplicera kommunens antal elever/program med budgeterad genomsnittskostnad i riket för respektive program och därefter summera produkterna erhålls en teoretisk totalkostnad för kommunens gymnasieskola. Denna totalkostnad divideras sedan med invånarantalet i kommunen.
 2. Genom att summera alla kommuners totalkostnader enligt punkt 1 och därefter dividera med antalet 16–18-åringar i riket erhålls en teoretisk genomsnittskostnad per 16–18-åring i riket.
 3. Genom att multiplicera antalet 16–18-åringar i kommunen med den teoretiska genomsnittskostnaden och sedan dividera med antalet invånare i kommunen erhålls ett relationstal för varje kommun.
 4. Programvalsfaktorn erhålls genom att minska kommunens totalkostnad med kommunens teoretiska genomsnittskostnad.
- Data angående gymnasieprogrammets budgeterade genomsnittskostnader hämtas från Skolverkets riksprislista.
 - Data över antalet elever hämtas från SCB:s skolstatistik.

För att öka modellens stabilitet ska inte förändringar i elevernas programval mellan två år slå igenom fullt ut. Detta görs genom att medelvärdet av de två senaste årens programvalsfaktorer används.

Omräkning av standardkostnaden till utjämningsårets kostnadsnivå sker med hjälp av NPI för åren 2006–2007.

Beräkningsexempel för Botkyrka och Övertorneå:

Dataunderlag

Kommun	Andel inv 16–18 år, %	Bebyggelsestruktur	Programval föregående år	Årets Programval
Botkyrka	4,34	106,31	-198,90	-201,30
Övertorneå	4,74	432,30	113,15	-60,19

	Antal elever i kommun		Beräknad genomsnittskostnad i riket, kr per elev
	Botkyrka	Övertorneå	
Totalt antal elever	3 241	245	
Antal 16–18 år	3 326	248	79 584
Folkmängd 2005-12-31	76 592	5 229	

Underlag till beräkning av årets programvalsfaktor¹²:

Gymnasieprogram	Antal elever i kommun		Genomsnittskostnad i riket, kr per elev
	Botkyrka	Övertorneå	
Barn- och fritidsprogrammet (BF)	49	14	69 556
Byggprogrammet (BP)	65	x	92 998
Elprogrammet (EC)	216	16	90 883
Energiprogrammet (EN)	18	0	99 266
Estetiska programmet (ES)	153	5	82 937
Fordonsprogrammet (FP)	67	21	108 461
Handels- och administrationsprogrammet (HP)	132	9	69 772
Hotell- och restaurangprogrammet (HR)	125	9	87 561
Hantverksprogrammet (HV)	71	x	85 591
Industriprogrammet (IP)	5	4	108 347
Individuella program (IV)	285	8	81 679
Livsmedelsprogrammet (LP)	x	0	93 465
Medieprogrammet (MP)	208	4	85 077
Naturbruksprogrammet (NP)	54	13	134 734
Naturvetenskapsprogrammet (NV)	422	39	68 956
Omvårdnadsprogrammet (OP)	98	5	74 628
Specialutformade program (SM)	407	7	76 852
Samhällsvetenskapsprogrammet (SP)	757	67	62 317
Teknikprogrammet (TE)	88	19	77 970
Övriga	18	0	78 976

Tillägg/avdrag för bebyggelsestruktur erhålls genom att kommunens beräknade merkostnader för bebyggelsestruktur reduceras med det vägda medelvärdet för

¹² När rapporterat antal elever ligger inom intervallet 1–3 markeras antalet med x. Se tabellsamlingen *Kommunalekonomisk utjämning för kommuner, Utfall utjämningsåret 2006, Bilaga 5 a* för underlaget till föregående års programvalsfaktor för Botkyrka och Övertorneå.

bebyggelsestruktur i riket baserat på befolkningen den 31 december 2005.
Genomsnittet vid beräkningen utjämningsåret 2007 är 104,86 kr per invånare.

Tillägg/avdrag för bebyggelsestruktur:

Botkyrka: $106,31 - 104,86 = 1,45$
Övertorneå: $432,30 - 104,86 = 327,44$

	Räkenskaps- sammandrag 2011, genomsnittskostnad, kr per 16–18-åring	Genomsnitt programvalsfaktorer, kr/inv.		Bebyggelse, genomsnitt kr/inv.
		Föregående år	Årets	
Riket	83 411	-0,37	0,00	104,86

Beräkning av årets Programvalsfaktor:

Beräknad snittkostnad i kommunen baserat på ungdomarnas programval:

Botkyrka $(49 * 69\,556 + \dots + 18 * 78\,976) / 76\,592 = 3\,254,65$
Övertorneå $(14 * 69\,556 + \dots + 0 * 78\,976) / 5\,229 = 3\,714,32$

Beräknad snittkostnad i kommunen baserad på snitteleven:

Botkyrka: $3\,326 * 79\,584 / 76\,592 = 3\,455,94$
Övertorneå: $248 * 79\,584 / 5\,229 = 3\,774,51$

Årets Programvalsfaktor:

Botkyrka: $3\,254,65 - 3\,455,94 = -201,30$
Övertorneå: $3\,714,32 - 3\,774,51 = -60,19$

Genomsnitt av programvalsfaktorer för de senaste två åren:

Botkyrka: $((-198,90 - (-0,37)) + (-201,30 - 0,00)) / 2 = -199,92$
Övertorneå: $((113,15 - (-0,37)) + (-60,19 + 0,00)) / 2 = 26,67$

Standardkostnad:

Botkyrka $4,34 / 100 * 83\,411 + (1,45) + (-199,92) = 3\,424$
Övertorneå $4,74 / 100 * 83\,411 + (327,44) + (26,67) = 4\,310$

Standardkostnad i 2007 års kostnadsnivå:

Botkyrka $3\,424 * 1,006 * 1,011 = 3\,482$

Övertorneå 4 310 * 1,006 * 1,011 = 4 384

2.4 Individ- och familjeomsorg

Standardkostnaden för individ- och familjeomsorg beräknas i två steg. Standardkostnaden för barn- och ungdomsvård baseras på barn till ensamstående föräldrar i åldern 0–12 år (BSAM012), lagförda ungdomar i åldern 15–17 år (LAG1517), barn med utländsk bakgrund i åldrarna 16–19 år (UTBAK1619) samt roten ur kommunens befolkning (Rotbef75). Standardkostnaden för övrig individ- och familjeomsorg beräknas utifrån utrikes födda flyktingar och nära anhöriga samt övriga utrikes födda från länder utanför Norden och EU (FL39IN019), arbetslösa utan ersättning (AntEjErs), ensamstående kvinnor med barn (MBK1844), män med låg inkomst (InkUnd140) samt ett täthetsmått (Rottätbef10).

Standardkostnad

Barn o unga = $(-173,80 + 183,11 * BSAM012 + 1\,207,57 * LAG1517 + 246,09 * UTBAK1619 + 1,14 * Rotbef75) * \text{Justeringsfaktor barn o unga}$

Övrig IFO = $(-342,28 + 47,83 * FL39IN019 + 1\,118,85 * AntEjErs + 284,69 * MBK1844 + 1,77 * Rottätbef05 + 3,55 * InkUnd140) * \text{Justeringsfaktor övr. IFO}$

Standardkostnad IFO = Standardkostn barn o unga + Standardkostn övrig IFO

- *Utrikes födda* från länder utanför Norden och EU som vistats i Sverige 0–19 år hämtas från SCB:s befolkningsstatistik.
- *Arbetslösa utan ersättning* (årsmedeltal), hämtas från Arbetsförmedlingen.
- Uppgifter angående andelen *ensamstående kvinnor* 18–44 år med barn 0–17 år hämtas från SCB:s befolkningsstatistik.
- Som *täthetsmått* används roten ur tätortsbefolkningen i kommunen. Uppdatering gjord till att avse förhållandena år 2010.
- Andel män 25–64 år med årsinkomst under 140 000 kronor hämtas från SCB:s inkomststatistik. Indexet man använder är antalet *män med låg inkomst* dividerat med *förväntat* antal män multiplicerat med 100. Ett högt index indikerar på att det är många män med låg inkomst i kommunen och vice versa.
- Andel 0–12-åringar som bor med ensamstående föräldrar.
- Antal lagförda ungdomar i ålder 15–17 år per hemkommun under en treårsperiod dividerat med antalet år. Detta räknas om till andel lagförda ungdomar baserat på befolkningen den 31 december 2011.
- Antal barn 16–19 år som är födda utom Norden och EU¹³ eller barn 16–19 år som är födda inom Norden och EU och har minst en förälder som är född

¹³ Med EU avses de länder som var medlemmar i unionen år 2003.

utom
Norden och EU.

- Roten ur kommunens folkmängd. Den begränsas dock uppåt till max 75 000 invånare.

Justeringsfaktorn för barn- och ungdomsvård 1,308 justerar så att det vägda genomsnittet av standardkostnaden överensstämmer med senast kända genomsnittskostnad för barn- och ungdomsvård, 1 180 kr per invånare enligt RS 2005.

Justeringsfaktorn övrig individ- och familjeomsorg 0,985 justerar så att det vägda genomsnittet av standardkostnaden överensstämmer med senast kända genomsnittskostnad för övrig IFO, 1 698 kr per invånare enligt RS 2005.

Uppräkning av standardkostnaden till utjämningsårets kostnadsnivå sker med hjälp av NPI för åren 2006-2007.

Beräkningsexempel för Botkyrka och Övertorneå:

Dataunderlag för beräkning av standardkostnad för barn- och ungdomsvård:

Kommun	Andel barn till ensamstående föräldrar 0-12 år %	Andel lagförda ungdomar 15-17 år baserat på treårssnitt, %	Andel barn 16-19 år med utländsk bakgrund, %	Roten ur befolkningen (begränsad)
Botkyrka	3,56	0,19	2,86	273,86
Övertorneå	1,49	0,10	0,21	72,31

Dataunderlag för beräkning av standardkostnad för övrig IFO:

Kommun	Andel utrikes födda flyktingar och nära anhöriga %	Andel arbetslösa utan ersättning %	Andel ensamstående kvinnor med barn, %	Täthetsmått	Index för andel män vars förvärvsinkomst understiger 140 000 kr
Botkyrka	17,66	0,56	2,07	266,92	145,26
Övertorneå	1,43	0,31	0,71	54,40	126,74

Standardkostnad barn- och ungdomsvård:

Botkyrka $-173,80 + 183,11 * 3,56 + 1\ 207,57 * 0,19 + 246,09 * 2,86 + 1,14 * 273,86 = 1\ 730,07$

$$\text{Övertorneå} \quad -173,80 + 183,11 * 1,49 + 1\,207,57 * 0,10 + 246,09 * 0,21 + 1,14 * 72,31 = 356,83$$

Standardkostnad för övrig IFO:

$$\text{Botkyrka} \quad -342,28 + 47,83 * 17,66 + 1\,118,85 * 0,56 + 284,69 * 2,07 + 1,77 * 266,92 + 3,55 * 145,26 = 2\,705,21$$

$$\text{Övertorneå} \quad -342,28 + 47,83 * 1,43 + 1\,118,85 * 0,31 + 284,69 * 0,71 + 1,77 * 54,40 + 3,55 * 126,74 = 825,25$$

Standardkostnad:

$$\text{Botkyrka:} \quad 1\,730,07 * 1,308 + 2\,705,21 * 0,985 = 4\,926$$

$$\text{Övertorneå:} \quad 356,83 * 1,308 + 825,25 * 0,985 = 1\,279$$

Standardkostnad i 2007 års kostnadsnivå:

$$\text{Botkyrka} \quad 4\,926 * 1,006 * 1,011 = 5\,010$$

$$\text{Övertorneå} \quad 1\,279 * 1,006 * 1,011 = 1\,301$$

2.5 Barn och ungdomar med utländsk bakgrund

Standardkostnaden beräknas utifrån andelen barn och ungdomar i åldern 0–19 år som är födda utom Norden eller EU¹⁴ eller barn 0–19 år som är födda inom Norden eller EU och har minst en förälder som är född utom Norden eller EU.

Andelen barn och ungdomar i åldern 0–19 år som är födda utanför Norden eller EU eller som har minst en förälder född utanför Norden eller EU > genomsnitt i landet

=> 75 * (antal procentenheter för kommunen - genomsnittligt antal procentenheter)

Annars;

Standardkostnad = 0

Beräkningsexempel för Botkyrka och Övertorneå:

Kommun	Andel barn 0-19 år med utländsk bakgrund, %
Riket	4,48

¹⁴ Med EU avses de länder som var medlemmar i unionen år 2003.

Botkyrka	15,14
Övertorneå	1,22

Standardkostnad:

Botkyrka Andel 15,14 % > 4,48 % $\Rightarrow 75 * (15,14 - 4,48) = 799$ kr per invånare

Övertorneå Andel 1,22 % < 4,48 % $\Rightarrow 0$ kr per invånare

Standardkostnaden räknas ej upp till 2007 års kostnadsnivå.

2.6 Äldreomsorg

Standardkostnaden för äldreomsorg beräknas utifrån antalet män respektive kvinnor uppdelade på civilstånd och etnicitet i åldersgrupperna 65–69, 70–74, 75–79, 80–84, 85–89 samt 90–w år, sammanlagt 48 olika grupper. Varje kommun har en unik normkostnad per grupp, vilken multipliceras med antalet personer i gruppen¹⁵. Vidare tillkommer tillägg/avdrag för institutionsboende i glesbygd (Inst) samt tillägg/avdrag för hemtjänstkostnader (Hemtj).

Standardkostnad = Total normkostnad * justeringsfaktor + Institution (glesbygdsstöd) + Hemtjänst

Kommunens normkostnad beräknas genom en summering av antalet invånare i respektive grupp multiplicerad med kommunens normkostnad för gruppen.

Justeringsfaktorn (1,108) korrigerar den genomsnittliga vägda normkostnaden så att denna överensstämmer med 7 825 kr per invånare, vilket motsvarar den vägda genomsnittliga nettokostnaden för äldreomsorg år 2005.

Institutionsboende i glesbygd innebär att glesbygdskommunerna¹⁶ (29 stycken) utöver den generella normkostnaden också erhåller ett tillägg på fem procent av den justerade normkostnaden för en högre andel institutionsboende i glesbygd (Inst). Tillägget finansieras med ett generellt avdrag motsvarande ett med befolkningen den 31 december 2005 vägt medelvärde för tilläggen. Avdraget är 12,61 kr/inv.

I tillägg/avdrag för hemtjänstkostnader används en kommuns personmeter, som beräknats på personer äldre än 80 år boende mer än 15 km från serviceort, vilket multipliceras med en kostnadsfunktion. Slutligen görs en reducering baserad på andel äldre med hemhjälp, 20,6 %, för att få en årlig total kostnad för hemtjänsten i glesbygd. Kostnadsfunktionen baseras på 365 dagar med två besök om dagen multiplicerat med en kilometerkostnad på 5,20 kronor (365 *

¹⁵ För ytterligare information om delmodellen och hur varje kommuns unika normkostnad är beräknad kan man läsa bilaga 8 i utredningen *Gemensamt finansierad utjämning i kommunsektorn*, SOU 2003:88.

¹⁶ Läs SFS 2004:881, bilaga.

$2 * 2 * 5,20 = 7\,592$ kr/km och år). Den reducerade merkostnaden har dividerats med kommunens befolkning per den 31 december 2001 för att få en merkostnad i kronor per invånare. Korrigering görs slutligen, för förändrad befolkningsstruktur i riket, motsvarande ett med befolkningen den 31 december 2005 vägt medelvärde för merkostnaden för hemtjänst i glesbygd. Alla kommuner får ett avdrag på 17,18 kr per invånare. – Observera att det inte enbart är de 29 glesbygdskommunerna som har beräknade merkostnader för hemtjänst i glesbygd.

Uppräkning av standardkostnaden till utjämningsårets kostnadsnivå sker med hjälp av NPI för åren 2006–2007.

Beräkningsexempel för Botkyrka och Övertorneå:

Dataunderlaget för beräkning av respektive kommuns merkostnad kan inte presenteras, då de äldre dels är indelade i många grupper, dels är så få i vissa grupper att uppgifterna inte kan redovisas av sekretesskäl.

Dataunderlag:

Kommun	Beräknad normkostnad, kr/inv.	Tillägg för institutionsvård	Merkostnader för hemtjänst i glesbygd, kr/inv.
Botkyrka	3 423	Nej	0,00
Övertorneå	10 450	Ja	289,84

Justeringsfaktor för normkostnad

Justeringsfaktor
1,108

Vägda genomsnitt:

Riket	Institutionsvård i glesbygd, kr/inv.	Hemtjänst i glesbygd, kr/inv.
Vägt genomsnitt	12,61	17,18

Normkostnad: (Antal gifta kvinnor i åldern 65–69 år av nordisk härkomst * motsvarande normkostnad ++ Antal ej gifta män i ålder 90 år och äldre av utomnordisk härkomst * motsvarande normkostnad) / befolkningen den 31 december två år före utjämningsåret

Beräkning av Korrigerad normkostnad:

Botkyrka: $3\,423 * 1,108 = 3\,791$

Övertorneå: $10\,450 * 1,108 = 11\,574$

Beräkning av tillägg/avdrag på normkostnad för institutionsvård i glesbygd:

Botkyrka: $3\,791 * 0\% = 0 - 12,61 = -12,61$ kr per invånare

Övertorneå: $11\,574 * 5\% = 578,70 - 12,61 = 566,10$ kr per invånare

Tillägg/avdrag för hemtjänst i glesbygd:

Botkyrka: $0 - 17,18 = -17,18$ kr per invånare

Övertorneå: $289,84 - 17,18 = 272,65$ kr per invånare

Standardkostnad:

Botkyrka $3\,791 - 12,61 - 17,18 = 3\,761$

Övertorneå $11\,574 + 566,10 + 272,65 = 12\,413$

Standardkostnad i 2007 års kostnadsnivå:

Botkyrka $3\,761 * 1,006 * 1,011 = 3\,825$

Övertorneå $12\,413 * 1,006 * 1,011 = 12\,625$

2.7 Befolkningsförändringar

Standardkostnadsberäkningen är baserad på större befolkningsförändringar under ett antal år.

Modellen för befolkningsförändringar består av flera var för sig fristående delar som kan höja en kommuns standardkostnad. Den första delen ska kompensera kommuner vars befolkning minskat mer än två procent de senaste tio åren. Den andra delen ska kompensera kommuner som har haft en kraftig ökning eller minskning de senaste fem åren av antalet grund- och gymnasieskolelever. Den tredje delen ska kompensera kommuner som under den senaste femårsperioden haft en genomsnittlig årlig befolkningsökning på mer än 1,2 procent.

Befolkningsminskning de senaste tio åren

Den första delen ska kompensera kommuner med en kraftig minskning av befolkningen de senaste tio åren (om kommunens befolkning har minskat med mer än 2 procent under den senaste 10-årsperioden):

Standardkostnad = (Procentuell befolkningsminskning - 2,0) * 100

Annars;

Standardkostnad = 0.

Kraftig förändring av antalet 7–18-åringar

Kraftig minskning av antalet 7–18-åringar

I den andra delens första fas ska kommuner där 7–18-åringarna minskat kraftigt de senaste fem åren kompenseras:

Kommuner vars 7–18-åringar de senaste fem åren minskat med minst 2 procent eller 2 procentenheter mer än minskningen i riket får en ersättning på 12 300 kronor per 7–18-åring utöver det aktuella gränsvärdet. Ersättningen räknas därefter om till kronor per invånare.

Standardkostnad: = Procentuell minskning av 7–18-åringar > aktuellt gränsvärde => antal 7–18-åringar som minskat utöver gränsvärde *
12 300 kr / antalet invånare

Annars;

Standardkostnad = 0.

Kraftig ökning av antalet 7–18-åringar

I den andra delens andra fas ska kommuner där 7–18-åringarna ökat kraftigt de senaste fem åren kompenseras:

Kommuner vars 7–18-åringar de senaste fem åren ökat med minst 5 procent eller 5 procentenheter mer än ökningen i riket får en ersättning på 12 000 kronor per 7–18-åring utöver det aktuella gränsvärdet. Ersättningen räknas därefter om till kronor per invånare.

Standardkostnad: = Procentuell ökning av 7–18-åringar > aktuellt gränsvärde => antal 7–18-åringar som ökat utöver gränsvärde *
12 000 kr / antalet invånare

Annars;

Standardkostnad = 0.

Eftersläpningseffekter

I den tredje och sista delen ska kommuner som har haft en årlig genomsnittlig befolkningstillväxt på minst 1,2 procent kompenseras för den eftersläpning av intäkter som förekommer i systemet. För att kunna erhålla tillägg krävs *dels* att kommunen under en fyraårsperiod haft en årlig genomsnittlig befolkningstillväxt på minst 1,2 procent, *dels* att kommunen mellan de två senaste mättidpunkterna haft en befolkningstillväxt på minst 1,2 procent. Som

mättdpunkter används kommunens befolkning per den 1 november sex, fem, fyra, tre, två och ett år före utjämningsåret¹⁷.

Grund för tillägg för eftersläpningseffekter är det antal nya invånare som tillkommit till kommunen utöver det antal nya invånare som krävs för att nå upp till gränsvärdet på 1,2 procent. Det antal personer som överstiger gränsvärdet adderas till folkmängden per den 1 november två år före utjämningsåret. Sedan gör man en ny beräkning av kommunens utfall från det utjämningsystem som gällde året före utjämningsåret vilket man ställer mot det faktiska utfallet året före utjämningsåret. Skillnaden mellan dessa båda utfall ligger till grund för tillägget. För att kompensation även ska ske för eftersläpande skatteintäkter görs en ny beräkning av inkomstutjämnningen baserad på den ökade folkmängden.

Standardkostnad: = Årlig genomsnittlig befolkningstillväxt > 1,2 % => befolkningstillväxt mellan de två senaste mättdpunkterna > 1,2 % => Det antal personer av befolkningsökningen som överstiger 1,2 % + antalet personer per den 1 november två år före utjämningsåret => Ökad folkmängd * utfall kr/inv. utjämningsåret före – kommunens utfall föregående utjämningsår = tilläggets underlag => tilläggets underlag / faktisk folkmängd den 31 december två år före utjämningsåret

Annars;

Standardkostnad = 0.

- Befolkningsminskning mäts som förändringen i antalet invånare mellan 1995-12-31 och 2005-12-31 i relation till antalet invånare 1995-12-31.
- Befolkningsminskningen i åldersgruppen 7–18 år mäts som förändringen i antalet invånare i åldern 7–18 år mellan 2000-12-31 och 2005-12-31 i relation till antalet invånare i åldern 7–18 år 2000-12-31.
- Befolkningsökningen i åldersgruppen 7–18 år mäts som förändringen i antalet invånare i åldern 7–18 år mellan 2000-12-31 och 2005-12-31 i relation till antalet invånare i åldern 7–18 år 2000-12-31.
- Kompensation för eftersläpningseffekter mäts i första fasen som den årliga genomsnittliga ökningen av folkmängden mellan 2001-11-01 och 2005-11-01. I andra fasen används vid den slutliga beräkningen kommunens befolkningsförändring mellan 2005-11-01 och 2006-11-01.

Standardkostnaden räknas ej upp till 2007 års kostnadsnivå.

¹⁷ Vid den preliminära beräkningen ersätts den 1 november året före utjämningsåret med den 30 juni året före utjämningsåret. För att erhålla tillägg i den preliminära beräkningen krävs det att folkmängden i kommunen ökat med minst 0,8 procentenheter mellan den 1 november två år före utjämningsåret och den 30 juni året före utjämningsåret.

Beräkningsexempel för Botkyrka och Övertorneå:

Befolkningsminskning totalt

Kommun	Folkmängd		Förändring, %
	1995-12-31	2005-12-31	
Botkyrka	69 500	76 592	10,20
Övertorneå	6 063	5 229	-13,76

Standardkostnad:Botkyrka Förändring > -2,0 % \Rightarrow Standardkostnad = 0Övertorneå Förändring < -2,0 % \Rightarrow Standardkostnad =
(13,76 - 2,0) = 11,76 * 100 = 1 176

Befolkningsförändringar i åldern 7–18 år

Kommun	Antal 7-18 år	Antal 7-18 år	Förändring, andel 7-18 år
	2000-12-31	2005-12-31	
Botkyrka	12 489	13 045	4,45
Övertorneå	896	815	-9,04
Riket	1 363 519	1 366 583	0,22

Gränsvärdesberäkningar:Befolkningsminskning, 7–18 år: Riket (+0,22 %) > 0 \Rightarrow -2 %Kraftig befolkningstillväxt, 7–18 år: Riket (+0,22) > 0 \Rightarrow 0,22 + 5 = 5,22 %**Standardkostnad, minskning :**Botkyrka Förändring (+4,45) > -2,0 \Rightarrow Standardkostnad = 0Övertorneå Förändring (-9,04) < -2,0 \Rightarrow
(896 + 896 * -2%) - 815 = 63 * 12 300 / 5 229 = 148**Standardkostnad, kraftig befolkningstillväxt:**Botkyrka Förändring (+4,45) < 5,22 \Rightarrow Standardkostnad = 0Övertorneå Förändring (-9,04) < 5,22 \Rightarrow Standardkostnad = 0

Eftersläpningseffekter¹⁸

Steg 1, kommuner som kan komma i fråga för tillägg för eftersläpning

Kommun	Folkmängd					Genomsnittlig procentuell förändring 2001–2005	Tilläggsgrundande tillväxt
	1/11–01	1/11–02	1/11–03	1/11–04	1/11–05		
Botkyrka	73 950	75 018	75 274	75 889	76 404	0,82 %	Nej
Övertorneå	5 491	5 412	5 334	5 243	5 227	-1,22 %	Nej

Steg 2, Underlag för beräkning av eventuellt tillägg

Kommun	Folkmängd		Folkmängdsförändring	Ökning över gränsvärde ¹⁹	Antal personer över gränsvärde
	1/11–05	1/11–06			
Botkyrka	76 404	77 432	1,35 %	.	.
Övertorneå	5 227	5 174	-1,01 %	< 0%	.

Kommuner som kan komma i fråga att få tillägg för eftersläpningseffekter:

Botkyrka: $\left(\frac{((75\,018 - 73\,950) / 73\,950 + 1) * \dots * ((76\,404 - 75\,889) / 75\,889 + 1)^{0,25}}{1} - 1 = 0,82\% < 1,2\% \Rightarrow \text{Kan ej få tillägg}$

Övertorneå: $\left(\frac{((5\,412 - 5\,491) / 5\,491 + 1) * \dots * ((5\,227 - 5\,243) / 5\,243 + 1)^{0,25}}{1} - 1 = -1,22\% < 1,2\% \Rightarrow \text{Kan ej få tillägg}$

Varken Botkyrka eller Övertorneå kan erhålla tillägg för eftersläpningseffekter.

Botkyrka $0 + 0 + 0 + 0 = 0$

Övertorneå $1\,176 + 148 + 0 + 0 = 1\,324$

Standardkostnaden räknas ej upp till 2007 års kostnadsnivå.

2.8 Bebyggelsestruktur

Standardkostnaden för bebyggelsestruktur beräknas utifrån kostnadsutjämnings utfall i respektive delmodell i den kostnadsutjämnings som gällde till och med bidragsåret 2004. Delmodellerna byggkostnader, uppvärmning, administration m.m. samt gator och vägar är dock uppdaterade jämfört med utfallet bidragsåret 2004.

¹⁸ I bilaga 5b kan man se vilka kommuner som kan komma i fråga att få tillägg för eftersläpningseffekter.

¹⁹ Om villkoren under steg 1 inte uppfylls kan en kommun aldrig erhålla kompensation oavsett befolkningstillväxt mellan de två senaste befolkningstidpunkterna.

Den från 2005 sammansatta delmodellen uppdateras ej årligen med nya beräkningar.

Uppräkning av standardkostnaden till utjämningsårets kostnadsnivå görs med hjälp av NPI för åren 2003–2007.

Dataunderlag:

Konstanter, kr per invånare (2002 års prisnivå)					
Kommun	Bygg-kostnader	Upp- värmning	Administration mm	Gator och vägar	
Botkyrka	356		0	0	45
Övertorneå	158		123	1 420	145

Standardkostnad:

Botkyrka $356 + 0 + 0 + 45 = 401$

Övertorneå $158 + 123 + 1\,420 + 145 = 1\,846$

Standardkostnad i 2007 års kostnadsnivå:

Botkyrka $401 * 1,015 * 1,001 * 1,001 * 1,006 * 1,011 = 415$

Övertorneå $1\,846 * 1,015 * 1,001 * 1,001 * 1,006 * 1,011 = 1\,909$

2.10 Kollektivtrafik

Standardkostnaden för kollektivtrafiken beräknas länsvis med hjälp av variablerna gleshet, arbetspendling och tätortsstruktur. Därefter fördelas 50 procent till kommunerna och 50 procent till landstingen. Inom respektive län ska fördelningen mellan kommunerna ske efter kommunernas andel av de totala kollektivtrafikkostnaderna i länet 2002²⁰.

Standardkostnaden för län samt landsting och kommunkollektiv i respektive län beräknas enligt följande:

Standardkostnad i länet = $(-1\,177,72 + 36,96 * \text{roten ur invånardistansen} + 1\,926,38 * \text{andel i länet boende i tätort med mer än 11\,000 invånare} + 3\,336,55 * \text{andel utpendlare över kommungräns})$

²⁰ Kommunerna i Västra Götaland och Jämtland har fått uppdaterade andelar efter ansökning till regeringen.

Standardkostnad för landstinget = Standardkostnaden i länet / 2

Standardkostnad för kommunkollektivet = Standardkostnaden i länet / 2

Standardkostnad för kommun = Andel av länets kollektivtrafikkostnad *

Standardkostnad för kommunkollektivet / kommunens
befolkning * justeringsfaktor

Denna inledande del av beräkningarna förnyas inte årligen utan resultaten från en tidigare beräkning av respektive kommuns standardkostnad ligger tills vidare fast.

Justeringsfaktorn 1,364 justerar så att det vägda genomsnittet av standardkostnaden överensstämmer med senast kända genomsnittskostnad för kollektivtrafiken, 564 kr per invånare enligt RS 2005 och landstingens räkenskapsammandrag för år 2005.

Specialfall:

1. Kommunkollektivet i Stockholms län erhåller endast 40 % av länets beräknade kollektivtrafikkostnad.
2. För *samtliga* kommuner i Stockholms län gäller att kommunerna erhåller en standardkostnad om 842 kr per invånare (detta utjämningsår). I Skåne län erhåller *samtliga* kommuner en standardkostnad om 488 kr per invånare (detta utjämningsår).

Uppräkning av standardkostnaden till utjämningsårets kostnadsnivå sker med hjälp av NPI för åren 2006–2007.

Beräkning av modellkostnad för Stockholms län och Norrbottens län

Län	Roten ur invånardistansen	Andel i länet boende i tätort med minst 11 000 inv.	Andel utpendlare över kommungräns
Stockholms	7,99	0,86	0,23
Norrbottens	25,88	0,41	0,06

Modellkostnad per län:

Stockholms: $-1\,177,72 + 36,96 * 7,99 + 1\,926,38 * 0,86 + 3\,336,55 * 0,23$
= 1 543

$$\text{Norrbottens: } -1\,177,72 + 36,96 * 25,88 + 1\,926,38 * 0,41 + 3\,336,55 * 0,06 \\ = 761$$

Beräkningsexempel för Botkyrka och Övertorneå:

Kommun	Län	Modell- kostnad, kr per inv.	Andel av länets kostnad, %	Folkmängd	
				Län Antal	Kommun Antal
Botkyrka	Sthlm län:	1 543	21	2002-12-31	2002-12-31
Övertorneå	Norrb. län:	761	1,29	256 632	5 391

Standardkostnad:

$$\text{Botkyrka } (0,4 * 1\,543) * 1,364 = 842$$

$$\text{Övertorneå } ((0,5 * 761) * 256\,632 * (1,29 \%)) / 5\,391 * 1,364 = 316$$

Standardkostnad i 2007 års kostnadsnivå:

$$\text{Botkyrka } 842 * 1,006 * 1,011 = 856$$

$$\text{Övertorneå } 316 * 1,006 * 1,011 = 321$$

²¹ Lika fördelning mellan kommunerna i Stockholms län och Skåne län.

Bilaga 4. Struktur- och införandebidrag, landsting och kommuner

Den kommunalekonomiska utjämningen syftar till att utjämna för sådana strukturella skillnader som påverkar de ekonomiska förutsättningarna för kommunerna och landstingen att bedriva sin verksamhet. För att minska effekterna för enskilda kommuner och landsting av införandet av systemet för kommunalekonomisk utjämning finns särskilda bidrag i form av struktur- och införandebidrag. Införandebidragen var dock begränsade till att utgå längst till och med utjämningsåret 2010.

Struktur- och införandebidragen är beslutade såväl för kommuner som för landsting. Införandebidragen är därvid begränsade till att gälla för åren 2005–2010. Struktur- och införandebidragen baseras på den bidragsförändring som framkommit vid jämförelse av ett referensutfall för bidragsåret 2004 enligt det utjämningsystem som gällde fram till detta år och ett utfall för 2004 om den kommunalekonomiska utjämningen varit införd redan då.

Strukturbidraget baseras på standardkostnader av regionalpolitisk karaktär i kostnadsutjämningen bidragsåret 2004. I kommunutjämningen var det delmodellerna näringslivs- och sysselsättningsåtgärder och svagt befolkningsunderlag och i landstingsutjämningen var det komponenten små landsting som ingick i delmodellen för hälso- och sjukvård. Utfallet i delmodellen näringslivs- och sysselsättningsåtgärder baserades på andelen arbetslösa i åldrarna 16–64 år för åren 1998–2002. Utfallet i delmodellen svagt befolkningsunderlag baserades dels på befolkningsuppgifter per den 31 december 2002, dels på lokala och regionala befolkningsunderlag i mitten av 1990-talet. Utfallet i komponenten små landsting baseras på befolkningsuppgifter per den 31 december 2002. Därutöver utgår strukturbidrag till de kommuner och landsting som fick en bidragsminskning på 0,56 respektive 0,28 procent av det egna skatteunderlaget. Det skatteunderlag som avses är skatteunderlaget enligt taxeringen 2004 efter uppräknings till 2005 års nivå. Vid beräkningen användes även befolkningsuppgifter per den 1 november 2004.

Införandebidraget går till de kommuner och landsting som får en årlig bidragsminskning på 0,08 respektive 0,04 procent av det egna skatteunderlaget. Det skatteunderlag som avses är skatteunderlaget enligt taxeringen 2004 efter uppräknings till 2005 års nivå. Vid beräkningen användes även befolkningsuppgifter per den 1 november 2004.

På närmast följande sidor redovisas i form av exempel hur struktur- och införandebidragen beräknats för ett landsting respektive en kommun.

Införandebidrag och strukturbidrag, exemplet Jämtland

1. Beräkningsunderlag

A.	Folkmängd den 1 november 2004	127 360
B.	Uppräknat skatteunderlag 2005, kr	17 903 593 207
C.	Uppräknad skattekraft, kr/inv (B / A)	140 575
D.	Bidragminskning, kr/inv	611
E.	<u>Gränsvärde, kr/inv</u>	
E1.	- motsvarande 0,04 % av skatteunderlaget (-0,04 x C / 100)	-56
E2.	- motsvarande 0,08 % av skatteunderlaget (-0,08 x C / 100)	-112
E3.	- motsvarande 0,12 % av skatteunderlaget (-0,12 x C / 100)	-169
E4.	- motsvarande 0,16 % av skatteunderlaget (-0,16 x C / 100)	-225
E5.	- motsvarande 0,20 % av skatteunderlaget (-0,20 x C / 100)	-281
E6.	- motsvarande 0,24 % av skatteunderlaget (-0,24 x C / 100)	-337
E7.	- motsvarande 0,28 % av skatteunderlaget (-0,28 x C / 100)	-394
F.	<u>Riksgenomsnittliga införandebidrag 2005–2010 samt 2011, kr/inv</u>	
F1.	- år 2005	110
F2.	- år 2006	79
F3.	- år 2007	67
F4.	- år 2008	60
F5.	- år 2009	53
F6.	- år 2010	47
F7.	- år 2011 (enligt fiktiv beräkning)	41

2. Fiktivt införandebidrag 2011 samt införandebidrag 2005–2010, kr/inv

G.	Fiktivt införandebidrag 2011 (E7 + F7 + D)	258
H.	Införandebidrag 2005 (E1 + F1 + D - G)	407
I.	Införandebidrag 2006 (E2 + F2 + D - G)	320
J.	Införandebidrag 2007 (E3 + F3 + D - G)	251
K.	Införandebidrag 2008 (E4 + F4 + D - G)	188
L.	Införandebidrag 2009 (E5 + F5 + D - G)	125
M.	Införandebidrag 2010 (E6 + F6 + D - G)	62

3. Strukturbidrag, kr/inv

N.	Enligt 12 § 2 stycket lagen om kommunalekonomisk utjämning ¹	721
O.	Enligt 12 § 3 stycket lagen om kommunalekonomisk utjämning ² (G)	258
P.	Summa strukturbidrag (N + O)	979

1) Utgörs av beräknad merkostnad 2004 för små landsting (SFS 2004:773).

2) Utgörs av bidragminskning större än 0,28 procent av det uppräknade skatteunderlaget

för år 2005 (SFS 2004:773).

Införandebidrag och strukturbidrag, exemplet Munkfors

1. Beräkningsunderlag

A.	Folkmängd den 1 november 2004	4 032
B.	Uppräknat skatteunderlag 2005, kr	564 156 467
C.	Uppräknad skattekraft, kr/inv (B / A)	139 920
D.	Bidragsminskning, kr/inv	893
E.	<u>Gränsvärde, kr/inv</u>	
E1.	- motsvarande 0,08 % av skatteunderlaget (-0,08 x C / 100)	-112
E2.	- motsvarande 0,16 % av skatteunderlaget (-0,16 x C / 100)	-224
E3.	- motsvarande 0,24 % av skatteunderlaget (-0,24 x C / 100)	-336
E4.	- motsvarande 0,32 % av skatteunderlaget (-0,32 x C / 100)	-448
E5.	- motsvarande 0,40 % av skatteunderlaget (-0,40 x C / 100)	-560
E6.	- motsvarande 0,48 % av skatteunderlaget (-0,48 x C / 100)	-672
E7.	- motsvarande 0,56 % av skatteunderlaget (-0,56 x C / 100)	-784
F.	<u>Riksgenomsnittliga införandebidrag 2005–2010 samt 2011, kr/inv</u>	
F1.	- år 2005	232
F2.	- år 2006	156
F3.	- år 2007	115
F4.	- år 2008	98
F5.	- år 2009	85
F6.	- år 2010	73
F7.	- år 2011 (enligt fiktiv beräkning)	63

2. Fiktivt införandebidrag 2011 samt införandebidrag 2005–2010, kr/inv

G.	Fiktivt införandebidrag 2011 (E7 + F7 + D)	173
H.	Införandebidrag 2005 (E1 + F1 + D - G)	841
I.	Införandebidrag 2006 (E2 + F2 + D - G)	653
J.	Införandebidrag 2007 (E3 + F3 + D - G)	499
K.	Införandebidrag 2008 (E4 + F4 + D - G)	370
L.	Införandebidrag 2009 (E5 + F5 + D - G)	245
M.	Införandebidrag 2010 (E6 + F6 + D - G)	122

3. Strukturbidrag, kr/inv

N.	Enligt 11 § 2 stycket lagen om kommunalekonomisk utjämning ¹	508
O.	Enligt 11 § 3 stycket lagen om kommunalekonomisk utjämning ² (G)	173
P.	Summa strukturbidrag (N + O)	681

1) Utgörs av beräknad standardkostnad 2004 för näringslivs- och sysselsättningsfrämjande

åtgärder och/eller för svagt befolkningsunderlag (SFS 2004:773).

2) Utgörs av bidragsminskning större än 0,56 procent av det uppräknade skatteunderlaget för år 2005 (SFS 2004:773).

Bilaga 5. Regleringsbidrag/-avgift, landsting och kommuner

Nettot av inkomstutjämningsbidrag, kostnadsutjämningsbidrag, strukturbidrag och införandebidrag jämförs med de av riksdagen beviljade anslagen för kommuner respektive landsting för aktuellt utjämningsår. Om bidragsinkomsterna för kommunerna eller landstingen överstiger anslaget för delsektorn ska en regleringsavgift erläggas. Om bidragsinkomsterna för kommunerna eller landstingen uppgår till ett belopp som är mindre än anslaget till delsektorn utgår ett regleringsbidrag. Bidraget eller avgiften beräknas för kommuner och landsting på totalnivå och var för sig som ett enhetligt belopp i kronor per invånare för respektive delsektor.

I sammanställningen nedan redovisas beräkningarna av regleringsbidrag och –avgift för landstingen och kommunerna vid 2013 års utjämningsår. – Införandebidragen utgick längst till och med utjämningsåret 2010, varför det för år 2013 inte finns några bidrag att redovisa.

	Landsting	Kommuner
A. Anslag, kr	15 565 474 000	55 156 733 997
Inkomstutjämningsbidrag, kr	15 779 850 609	48 139 456 420
Inkomstutjämningsavgifter, kr	-1 951 602 047	-3 288 726 933
Kostnadsutjämningsbidrag, kr	1 166 021 297	4 855 256 340
Kostnadsutjämningsavgifter, kr	-1 167 910 146	-4 861 769 354
Strukturbidrag, kr	657 519 974	1 532 662 850
Införandebidrag, kr	235 092 226	462 354 771
B. Summa, kr	14 718 971 913	46 839 234 094
C. Differens, kr (A - B)	937 502 087	8 317 499 906
D. Folkmängd året före utjämningsåret	9 107 835	9 107 835
F. Regleringspost, kr per inv (C / D)	102,93	913,93
Summering, belopp i kronor		
Utjämningsbidrag	16 945 871 906	52 994 712 760
Utjämningsavgifter	-3 119 512 193	-8 150 496 287
Strukturbidrag	657 519 974	1 532 662 850
Införandebidrag	235 092 226	462 354 771
Regleringsbidrag (+) / -avgift (-)	937 502 086	8 317 499 903
Totalt	15 656 473 999	55 156 733 997

Bilaga 6. Utjämning av LSS-kostnader mellan kommuner, beskrivning och räkneexempel

I exemplet som följer redovisas beräkningarna steg för steg för en bidragskommun, Härnösand och en avgiftskommun, Gävle.

1. Grundläggande standardkostnad för LSS-insatser m.m.

Beräkningen av den grundläggande standardkostnaden baseras på uppgifter om

- antalet insatser av olika slag enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS 9 § 2–10),
- antalet LASS-beslut enligt Försäkringskassans statistik, riksgenomsnittliga kostnader enligt räkenskapssammandraget samt
- kommunens ersättning till Försäkringskassan enligt lagen om assistansersättning (LASS).

Antalsuppgifterna som erhållits från Socialstyrelsen respektive Försäkringskassan har mättdpunkt i oktober 2005. Uppgiften om kommunens ersättning till Försäkringskassan har hämtats från det kommunala räkenskapssammandraget (RS) för år 2005.

Typ av insats	Kostnad, kronor (<i>Bilaga</i> 1)	Härnösand		Gävle		
		Antal in- satser	Belopp, tkr	Antal in- satser	Belopp, tkr	
LSS						
Personlig assistans enligt LSS	599 925	7	4 199	71	42 595	1)
Ledsagarservice	23 065	17	392	88	2 030	
Kontaktperson	23 065	125	2 883	259	5 974	
Avlösarservice	46 131	18	830	30	1 384	
Korttidsvistelse	184 522	45	8 303	88	16 238	
Korttidstillsyn	184 522	25	4 613	48	10 702	
Barn boende i familjehem	183 800	0	0	0	0	
Barn i bostad m särskild service	857 735	4	3 431	0	0	
Vuxna i bostad m särskild service	612 668	92	56 365	195	119 470	
Daglig verksamhet	166 034	118	19 952	260	43 169	2)
LASS						
Ersättning till Försäkringskassan			<u>7 226</u>		<u>36 221</u>	

Sstandardkostnad, tkr

107 836

277 782

- 1) Personlig assistans avseende vuxna som bor i bostad med särskild service ska exkluderas vid beräkningen.
2) I antalet insatser avseende daglig verksamhet ingår de insatser som ges till personer i personkrets 1 och 2.

2. Kostnadsskillnader p.g.a. skillnader i behov av stöd

Den ovan beräknade standardkostnaden ska multipliceras med ett index, ett s.k. koncentrationsindex, som baseras på hur mycket genomsnittskostnaden per insats påverkas av andelen personer med funktionshinder inom en kommun. Syftet med beräkningen kan sägas vara att reducera för stordriftsfördelar och att kompensera för "smådriftsnackdelar".

Antalet personer i kommunen med insatser enligt LSS ställs i relation till kommunens folkmängd. Erhållet andelstal divideras sedan med motsvarande andelstal för hela riket. Resultatet av denna operation, upphöjt till -0,16, utgör kommunens koncentrationsindex. Värdet på exponenten – som lades fast av utredningen efter statistiska beräkningar – förklarar "styrkan i indexet" (SOU 2002:103, sid. 112). De kommuner som har en högre andel än genomsnittet i riket får ett avdrag vid beräkningen av standardkostnaden och vice versa. – Uppgifterna om antalet personer med insatser enligt LSS har lämnats av Socialstyrelsen. Mättidpunkt är den 1 oktober 2005.

	Härnösand	Gävle	Hela riket
<i>Koncentrationsindex 2005:</i>			
Antal personer med beslut om insats enl LSS	242	616	54 437
			9 047
Folkmängd den 31 december 2005	25 227	92 205	752
Andel	0,0096	0,0067	0,0060
<i>Koncentrationsindex (K-IX; avr till 3 dec)</i>	0,928	0,983	1,000

C. Kostnadsskillnader p.g.a. skillnader i behov av stöd och service

Som mått på kostnadsskillnaderna används ett personalkostnadsindex. Indexet mäter behovet av stöd hos de personer som har insatser enligt LSS. Beräkningen av indextalet baseras på uppgifter för enskilda kommuner ur de kommunala räkenskapssammandragen (RS). Indexet motsvarar 70 procent av skillnaden mellan kommunens beräknade personalkostnader och de personalkostnader som ingår i den grundläggande standardkostnaden enligt punkt A ovan. Motivet till att kompensation endast sker för 70 procent av skillnaden är att minska risken för att kompensation utgår för skillnader i effektivitet och politiska ambitioner.

	Belopp i tkr		
	Härnösand	Gävle	
<i>Beräkningsunderlag från RS 2005, rad 513:</i>			
		220	
A. Externa löner (kol C)	68 419	697	
B. Entreprenader och köp av verks (kol F)	5 002	7 857	
		705	
C. Interna köp o övr interna kostnader (kol L)	1 727	596	
D. Internt fördelade kostnader, kommunnyckel	3 284	0	
		20	
E. Internt fördelade kostnader, SCB-nyckel	0	355	
		706	
F. Interna intäkter (kol S)	280	669	
		134	
G. Ersättning från Försäkringskassan [354]	27 152	143	
		36	
H. Ersättning till Försäkringskassan [4538]	7 226	221	
J. Försäljn av verksamhet till andra kommuner	6 336	3 968	
<i>Beräknade personalkostnader:</i>			
Lönekostnader inkl 41,94 % PO-påslag	97 114	257	A x 1,4194
<u>Tillkommer</u> 86 % av köp av verks, övr interna kostnader, internt fördelade kostnader	8 611	631	0,86 x (B+C+D+E)
<u>Avgår</u> 86 % av ersättning från Fk, försäljn till andra kommuner, interna intäkter	-29 040	-726	-0,86 x (F+G+J)
<u>Tillkommer</u> beräknad personalkostnad för köpt verksamhet avs personlig assistans	844	4 617	0,86 x 0,23 x ((H/0,23)-G)
		222	
<i>Summa beräknade personalkostnader 2005</i>	<i>77 528</i>	<i>438</i>	

C. Kostnadsskillnader p.g.a. skillnader i behov av stöd och service, forts.

	Belopp i tkr		
	Härnösand	Gävle	
A. Summa beräknade personalkostnader		222	
enligt tablån på föregående sida	77 528	438	
		277	
B. Standardkostnad (enligt avd A)	107 836	782	
		238	
C. - varav personalkostnader, 86 %	92 739	893	0,86 x B
		-16	
D. Överskjutande personalkostnader	-15 211	455	A - C
		-11	
E. Överskjutande personalkostnader, 70 %	-10 647	518	0,7 x D
F. Koncentrationsindex 2005 (enligt avd B)	0,928	0,983	
		273	
G. Standardkostnad inkl K-IX	100 072	060	B x F
H. <i>Personalkostnadsindex 2005 (avr. till 3 dec)</i>	<i>0,894</i>	<i>0,958</i>	<i>(G+E)/G</i>

D. Beräkning av bidrag/avgift samt prövning mot övergångsregler

	Härnösand	Gävle
Folkmängd den 1 november 2006	25 129	92 410
Standardkostnad enl avd A, 2005 års nivå, tkr	107 836	277 782
Koncentrationsindex (K-IX) enl avd B	0,928	0,983
Personalkostnadsindex (PK-IX) enl avd C	0,894	0,958
Standardkostnad inkl K-IX och PK-IX, tkr	89 464	261 592
Justering av standardkostnad för att summa justerade standardkostnader skall stämma med rikstotal för LSS och LASS i 2007 års beräknade nivå (Bilaga 1, avd B)		
- total korrigeringsfaktor, ca	1,02095	1,02095
- <u>varav</u>		
- uppräkningsfaktor för 2006 (NPI)	1,006	1,006
- uppräkningsfaktor för 2007 (NPI)	1,011	1,011
Slutlig standardkostnad (2007 års nivå)		
- tkr	91 338	267 071
- kronor per invånare	3 635	2 890
Standardkostnad, riksmedelvärde, kr per inv	2 936	2 936
Beräknat belopp för utjämningsbidrag(+)/ utjämningsavgift(-), kr per inv	699	-46
Bidrag 2007		
Bidragsgrundande belopp, kr per inv	699	–
Utjämningsbidrag, tkr	17 565	–
Avgift 2007 efter prövning mot övergångsregler (avgiftstak: 1 150 kr per inv)		
Avgiftsgrundande belopp, kr per inv	–	46
Utjämningsavgift, tkr	–	4 251

